

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOSTI
"VODOVOD I KANALIZACIJA"
Broj: 7358
Podgorica, 01. 04. 2019. god.

Društvo sa ograničenom odgovornošću
„VODOVOD I KANALIZACIJA “
PODGORICA

IZVJEŠTAJ
o radu „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o.
Podgorica za 2018. godinu

Podgorica, mart 2019. godine

SADRŽAJ:

1.UVOD	4
1.1. Djelatnost Društva	4
1.2. Pravni status	6
1.3. Izvori finansiranja	7
2. RAD ORGANA UPRAVLJANJA	7
2.1. Rad organa upravljanja	8
2.2. Pravni propisi djelatnost Društva	10
2.2.1. Propisi kojima se reguliše djelatnost Društva	10
2.2.2. Propisi koji utvrđuju organizaciju i status Društva	16
2.2.3. Potrebe za izmjenama propisa	16
2.3. Zaštita na radu	17
2.4. Procesno-pravne radnje	19
2.5. Saradnja sa organima, javnim službama i drugim institucijama	21
2.6. Saradnja sa međunarodnim organizacionim, finansijskim institucijama i Vladama stranih država	22
2.6.1. Projekat odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda Glavnog grada Podgorica	22
2.7. Organizacija i kadrovska struktura	28
2.8. Tehnička opremljenost	29
3. OSNOVNA DJELATNOST DRUŠTVA	31
3.1. Sistem vodosnabdijevanja	31
3.1.1. Opis postojećeg stanja vodovodnog sistema.....	31
3.1.2. Ukupno potisnuta i fakturisana voda, kao i gubici vode u 2018. godini	45
3.1.3. Potisnuta količina vode u odnosu na prethodnu godinu i plan za 2018. godinu	46
3.1.4. Fakturisana količina vode u 2018. godini	48
3.1.5. Održavanje crpnih stanica	49
3.1.6. Održavanje vodovodne mreže	52
3.1.7. Laboratorija za ispitivanje kvaliteta vode	53
3.2. Fekalna kanlizacija	55
3.3. Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda	56
3.4. Atmosferska kanlizacija	64
4. DOPUNSKA DJELATNOST DRUŠTVA	65
5. PROBLEMATIKA SEOSKIH VODOVODA	68

6. PREGLED INVESTICIONIH AKTIVNOSTI	70
7. PREGLED FINANSIJSKIH POKAZATELJA	86
7.1. Izvori finansiranje	86
7.2. Prihodi	86
7.3. Rashodi	87
7.4. Finansijski rezultat	88
7.5. Naplata potraživanja	90
7.6. Cijena vode.....	92
8. OCJENA STANJA I PREDLOG MJERA	93

1. UVOD

Shodno ulozi u obavljanju javne funkcije, a u skladu sa Uputstvom o izradi godišnjeg Programa rada i Izveštaja o radu i ostvarivanju funkcija lokalne samouprave, koje je donio Gradonačelnik Glavnog grada, Društvo je u obavezi da najkasnije do kraja marta tekuće godine sačini Izveštaj o radu za prethodnu godinu.

1.1. Djelatnost Društva

Društvo sa ograničenom odgovornošću „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica, kao pravni sljedbenik JP „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica, je osnovano Odlukom Skupštine Glavnog grada – Podgorice, broj 01-030/13-747 od 11.07.2013. godine (koja Odluka je objavljena u „Službenom listu CG – Opštinski propisi“ br.22/13).

Društvu je povjereno obavljanje sledećih komunalnih djelatnosti od javnog interesa i to:

36.00 - Sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode, a koja djelatnost sadrži:

- sakupljanje vode sa izvora i bunara, prečišćavanje i distribucija cjevovodom za potrebe domaćinstava i industriju na teritoriji Glavnog grada;
- održavanje vodovodnog sistema na teritoriji Glavnog grada i
- održavanje vodovodnih sistema u seoskim naseljima na teritoriji Glavnog grada.

37.00 – Uklanjanje otpadnih voda, a koja djelatnost sadrži:

- sakupljanje i transport komunalnih, atmosferskih i drugih otpadnih voda sa područja Glavnog grada;
- održavanje kanizacionog sistema i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda;
- prečišćavanje otpadnih voda iz kanizacionog sistema i drugih sistema za odvođenje otpadnih voda;
- obrada i tretman mulja, njegova upotreba, reciklaža i odlaganje, i
- održavanje sistema za prihvatanje i odvođenje atmosferskih voda.

Pored ovih, Društvo obavlja i djelatnosti koje nemaju karakter djelatnosti od javnog interesa i to:

43.22 – Postavljanje vodovodnih i kanalizacionih sistema, a koja djelatnost sadrži:

- instaliranje vodovodnog i kanalizacionog sistema, uključujući dogradnju, adaptaciju, održavanje i popravke i
- opravka i baždarenje vodomjera za potrebe korisnika Društva i drugih pravnih i fizičkih lica.

71.12 – Inženjerske djelatnosti, a koja djelatnost sadrži:

- izrada tehničke dokumentacije: urbanističkih planova i projekata iz oblasti hidrotehnike, građevinskih projekata za objekte hidrotehnike, projekata instalacija, uređaja i postrojenja vodovoda i kanalizacije i
- pružanje geoprostornih (kartografskih) informacija za hidrotehničke instalacije.

71.20 – Tehničko ispitivanje i analize, a koja djelatnost sadrži:

- laboratorijsko ispitivanje vode za piće za potrebe Društva i drugih pravnih i fizičkih lica i
- laboratorijsko ispitivanje otpadnih voda za potrebe Društva i drugih pravnih i fizičkih lica.

36.00 – Sakupljanje prečišćavanje i distribucija vode, a koja djelatnost sadrži:

- sakupljanje vode sa izvora, prečišćavanje i distribucija u flašama ili vozilom – cistijernom.

1.2. Pravni status

„Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Podgorica je u sadašnjem statusu osnovano saglasno propisanoj zakonskoj obavezi da se sva javna preduzeća reorganizuju u jedan od oblika privrednog društva predviđenih Zakonom o privrednim društvima.

Društvo je osnovano kao jednočlano, a osnivač Društva je Skupština Glavnog grada – Podgorice.

Osnovni kapital Društva čini osnovni kapital JP „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica; tj. imovinu Društva čine pokretne i nepokretne stvari, novčana sredstva i druga imovinska prava preuzeta od JP „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica, a taj osnovni kapital tj. imovina je imovina Osnivača.

Organi Društva su:

- **Odbor direktora** (kao organ upravljanja), koji utvrđuje poslovnu politiku, donosi opšta akta, usvaja programe i izvještaje, utvrđuje cjenovnik usluga i vrši druge poslove utvrđene odgovarajućim propisima. Ovaj organ broji 5 (pet) članova, od kojih su 4 (četiri) predstavnici Osnivača, a 1 (jedan) predstavnik zaposlenih u Društvu.
- **Izvršni direktor Društva** (kao organ rukovođenja), koji organizuje i vodi poslovanje Društva, zastupa i predstavlja Društvo, odgovara za zakonitost rada Društva, sprovodi odluke Odbora direktora i odlučuje o drugim pitanjima vezanim za tekući rad i poslovanje Društva. Izvršnog direktora imenuje Osnivač na osnovu javnog oglašavanja; a postupak javnog oglašavanja, u ime Osnivača, sprovodi Odbor direktora.
- **Revizorski odbor Društva**, koji prati postupak finansijskog izvještavanja, efektivnost interne kontrole pravnog lica i interne revizije, prati zakonom propisanu reviziju godišnjih i konsolidovanih finansijskih iskaza, prati nezavisnost angažovanih ovlašćenih revizora ili društava za reviziju, koji obavljaju reviziju, kao i ugovore o korišćenju dodatnih usluga u skladu sa članom 20. Zakona o reviziji, daje preporuke Odboru direktora o izboru društva za reviziju ili ovlašćenog revizora, razmatra planove i godišnje izvještaje unutrašnje kontrole, kao i druga pitanja koja se odnose na finansijsko izvještavanje i reviziju. Ovaj organ broji 3 (tri) člana, od kojih su 2 (dva) zaposlena u Društvu, a 1 (jedan) nije zaposlen u Društvu i ima znanje iz oblasti računovodstva i revizije.

1.3. Izvori finansiranja

Shodno Odluci osnivača, "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. svoje poslovanje finansira iz prihoda ostvarenog prodajom usluga iz domena svoje djelatnosti, odnosno od prodaje vode i usluga odvođenja otpadnih voda i dopunske djelatnosti.

Pored navedenog, za realiaciju značajnih investicija, sredstva su obezbijeđena najvećim dijelom iz redovne djelatnosti Društva, a takođe i iz Budžeta Glavnog grada i kredita.

2. RAD ORGANA UPRAVLJANJA I ORGANIZACIJA

2.1. Rad organa upravljanja

U 2018. godini održano je sedam (7) sjednica Odbora direktora na kojima su razmatrane i donesene Odluke od važnosti za poslovanje cjelokupnog sistema od kojih su najvažnije sljedeće:

1. Na sjednici održanoj dana 29.01.2018.godine, donesena je Odluka kojom se usvaja:
 - Plan javnih nabavki "Vodovod i kanalizacija" doo Podgorica za 2018.godinu.
2. Na sjednici održanoj dana 30.03.2018.godine, donesene su Odluke kojima se usvajaju:
 - Izveštaj Centralne popisne komisije o popisu imovine "Vodovod i kanalizacija" doo Podgorica na dan 31.12.2017. godine;
 - Godišnji iskaz Društva sa ograničenom odgovornošću "Vodovod i kanalizacija" Podgorica za 2017. godinu;
 - Izveštaj menadžmenta "Vodovod i kanalizacija" doo za 2017. godinu;
 - Izveštaj o radu "Vodovod i kanalizacija" doo za 2017. godinu;
3. Na sjednici održanoj dana 09.05.2018. godine, donesene su Odluke kojima se usvajaju:
 - Informacija o realizaciji programa rada i finansijskog poslovanja Društva za period januar-mart 2018. godinu;
 - Anex ugovora o izradi Glavnog projekta i izvođenju radova broj 24452 od 28.09.2017. godine;
4. Na sjednici održanoj dana 16.08.2018.godine, donesene su Odluke kojima se usvajaju:
 - Informacija o realizaciji Programa rada i finansijskog poslovanja Društva za period april-jun 2018. godine;
 - Pravilnik o izmjenama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta DOO "Vodovod i kanalizacija" Podgorica;
5. Na sjednici održanoj dana 22.11.2018. godine, donesena je Odluka kojom se usvaja:
 - Informacija o realizaciji programa rada i finansijskog poslovanja Društva za period jul-septembar 2018. godine.

6. Na sjednici dana 03.12.2018. godine, donešena je Odluka o prestanku mandata izvršnom direktoru Društva i dat je prijedlog Skupštini Glavnog grada da donese rješenje o razrješenju imenovanog. Takođe je, dat prijedlog o imenovanju novog VD izvršnog direktora DOO "Vodovod i kanalizacija" Podgorica.

7. Na sjednici dana 06.12.2018. godine, donesene su Odluke o:
 - usvajanju Programa rada Društva za 2019.godinu;
 - obrazovanju popisnih komisija za popis imovine i obaveza Društva sa stanjem na dan 31.12.2018.godinu;
 - da se izvrši obračun potrošnje vode za mjesec decembar 2018. godine na nivou potrošnje mjeseca novembra 2018. godine.

2.2. Pravni propisi djelatnosti Društva

Primarna djelatnost Društva: sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode i uklanjanje otpadnih voda; svojom složenošću, specifičnosti i značajem je regulisana (u cjelosti ili dijelom) većim brojem propisa (zakoni, podzakonska akta i opštinski propisi).

U nastavku teksta prikazano je postojeće stanje – važeći pravni okvir i potrebe za izmjenama ili odgovarajućom primjenom tih propisa, koje je konstatovano uočavajući probleme ili zastoje u tekućem radu i poslovanju Društva.

Važeća pravna regulativa koja se odnosi na ovo Društvo može se podijeliti na:

- propise kojima se reguliše djelatnost Društva i
- propise kojima se utvrđuje organizacija i status Društva.

2.2.1. Propisi kojima se reguliše djelatnost Društva

a) Zakoni

Stupanjem na snagu novog **Zakona o komunalnim djelatnostima** ("Sl. List CG" br 55/16, 074/16 i 02/18), čija primjena je nastupila krajem februara 2018. godine, prestao je da važi **Zakon o komunalnim djelatnostima** ("Sl. list RCG" br. 12/95). Navedenim zakonom određuju se komunalne djelatnosti, uređuju uslovi i način obavljanja komunalnih djelatnosti i druga pitanja od značaja za komunalne djelatnosti.

Zakon precizira da je javno vodosnabdijevanje proces zahvatanja, tretmana, zaštita izvorišta voda i isporuka vode korisnicima za piće i druge potrebe, vodovodnom mrežom do mjernog instrumenta uključujući i mjerni instrument, dok se pod upravljanjem i odvođenjem komunalnim i atmosferskim vodama podrazumijeva prihvati i odvođenje otpadnih voda, kao i tretman i zbrinjavanje otpadnih voda i kanalizacionog mulja.

Između drugih, navedenim Zakonom, uređuju se pitanja javnog vodosnabdijevanja, upravljanje komunalnim otpadnim vodama i upravljanje atmosferskim vodama. Počelo je da se radi na pripremi za primjenu ovog Zakona na način što se ide ka tome da se izjednače cijene za sve korisnike komunalnih usluga. Takođe se preduzimaju i druge pripremne radnje, a sve u cilju primjene ovog Zakona.

Zakon o vodama (“Sl.list RCG” br.27/07, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16,2/17, 80/17 i 84/18) između ostalog, uređuje uslove i način obavljanja vodne djelatnosti, a vodna djelatnost obuhvata: upravljanje vodama, korišćenje voda, zaštitu voda od zagađivanja i zaštitu od štetnog dejstva voda.

U dijelu vodne djelatnosti koja se definiše kao zaštita voda od zagađivanja, ovim Zakonom su propisane mjere za ostvarivanje zaštite voda od zagađivanja, određena klasifikacija i kategorizacija površinskih i podzemnih voda, utvrđene zabrane u cilju zaštite kvaliteta voda i obaveze prečišćavanja otpadnih voda i zagađivača, kao i uslovi upravljanja objektima za zaštitu voda od zagađivanja i mjerenje količina i ispitivanje kvaliteta otpadnih voda.

Zakonom o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu (“SL.list CG” br. 80/17) propisuju se parametri zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu, praćenje zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu (monitoring) kao i obaveze pravnih lica koja vrše usluge javnog vodosnabdijevanja, a koje obaveze se odnose i na ovo privredno Društvo, a sve u cilju zaštite zdravlja ljudi.

Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama (Sl. List CG br. 002/17 od 10.01.2017 god.) uređuju se pitanja upravljanja komunalnim otpadnim vodama, uslovi koje treba da ispunjavaju kolektorski sistemi i postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, način prikupljanja, prečišćavanja i ispuštanja komunalnih otpadnih voda kao i druga pitanja od značaja za upravljanje komunalnim otpadnim vodama.

Zakon o upravljanju otpadom (“Sl.list CG” br.64/11 i 39/16) određuje obaveze proizvođača komunalnog kanalizacionog mulja (mulja nastalog u uređaju za prečišćavanje otpadnih voda prilikom njihovog tretmana), kao i dozvoljene namjene i nedozvoljenu upotrebu tog mulja.

Zakon o bezbjednosti hrane (“Sl.list CG” br.57/15) propisuje uslove za bezbjednost hrane; a hranom je obuhvaćena i voda, koja se namjenski koristi, odnosno ugrađuje u hranu tokom proizvodnje, pripreme ili obrade i koja ispunjava na kontrolnim tačkama propisane vrijednosti parametara za vodu, u skladu sa posebnim propisom, kojim je uređen kvalitet vode namijenjene za ljudsku potrošnju.

Zakon o metrologiji (“Sl.list CG” br.79/08 i 40/11) uređuje postupak ocjenjivanja usaglašenosti mjerila (između ostalog i vodomjera), sa propisanim zahtjevima i njihovo obavezno ovjeravanje – “baždarenje”.

Zakon o finansiranju upravljanja vodama ("Sl.list CG" br.65/08, 74/10 I 40/11) utvrđuje obavezu plaćanja vodnih naknada (između ostalih: naknada za korišćenje voda i naknada za zaštitu voda od zagađivanja).

Obveznik plaćanja naknade za korišćenje vode je subjekt koji zahvata i koristi vodu za piće; a obveznik plaćanja naknade za zaštitu voda od zagađivanja je subjekt koji ispušta otpadne vode, a tu naknadu obveznik – subjekt koji obavlja djelatnost odvođenja otpadnih voda naplaćuje od korisnika sistema javne kanalizacione mreže.

Stupanjem na snagu novog **Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata** ("Sl.lists CG" br 64/17 od 6.10.2017 godine) prestao je da važi **Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata** ("Sl.list CG" br.51/08, 34/11, 40/11, 47/11, 35/13, 39/13 I 33/14). Navedenim zakonom utvrđuje se obaveza određenim subjektima, između ostalog i ovom Društvu, dostavljanja raspoloživih podataka i davanja predloga i mišljenja u dijelu uređenja prostora u postupku izrade planskih dokumenata; kao i obavezu dostavljanja nadležnim organima uslova priključenja i saglasnosti na projekat.

Zakonom o upravnom postupku („Sl. list CG“ br.056/16, 20/15, 040/16 i 37/17) štite se prava i intresi građana, pravnih lica i drugih stranaka, kao i zaštita javnog interesa. Navedenim zakonom definisan je djelokrug rada ovlašćenih lica u javnopravnim organima, kao i njihova samostalnost u vođenju postupka i odlučivanju po istima, u smislu načela samostalnosti i slobodne ocjene dokaza, pribavljanje podataka i dr.

Zakon o zaštiti potrošača ("Sl. list CG" br.2/2014, 6/14, 43/15 i 70/17), koji je počeo da se primjenjuje sredinom 2014.godine, uređuje zaštitu prava potrošača, kao prava i obaveze trgovca i potrošača; koji propis obuhvata i usluge od javnog interesa; a te usluge su, između ostaloga, distribucija i snabdijevanje vodom i prečišćavanje i odvođenje otpadnih voda.

Postupak ostvarivanja potraživanja neisplaćenih dugovanja korisnika usluga javnog vodosnabdijevanja i odvođenja fekalnih voda vrši se prinudnom naplatom, a u skladu sa **Zakonom o izvršenju i obezbjedjenju** („Sl.list CG“ br.036/11, 028/14, 020/15, 022/17 i 076/17) . Dakle, prinudnu naplatu potraživanja ovo Društvo ostvaruje podnošenjem predloga za izvršenje, a na osnovu kartice komitenta koja na osnovu člana 25 gore navedenog zakona predstavlja vjerodostojnu ispravu.

Zakon o javnim nabavkama („Sl.list CG“ br.o42/11, 057/14, 028/15 i 042/17) koji se primjenjuje i na privredna Društva koja obavljaju djelatnost iz oblasti vodoprivrede, uređuje uslove, način i postupak nabavke roba, usluga i ustupanja izvođenja radova, zaštitu prava u postupcima javnih nabavki i druga pitanja od značaja za javne nabavke.

Napominjemo, da pored navedenih propisa koji neposredno regulišu registrovanu djelatnost ovog Društva, postoji i propisi kojima se regulišu pojedina pitanja od značaja za ostvarivanje i realizaciju registrovane djelatnosti ovog Društva (Zakon o obligacionim odnosima, Zakon o parničnom postupku, Zakon o privrednim društvima i dr.).

b) Podzakonska akta

Na osnovu Zakona o vodama, donijeto je niz podzakonskih akata:

Odluka o određivanju voda od značaja za Crnu Goru ("Sl.list CG" br. 9/08, 28/09,31/09 I 31/15), utvrđuje vode od značaja za Crnu Goru, u koje vode ubraja i sve vode koje služe za javno vodosnabdijevanje.

Uredba o načinu kategorizacije i kategorijama vodnih objekata i njihovom davanju na upravljanje i održavanje ("Sl.list CG" br.15/08), u okviru namjena i prema značaju, razvrstava vodne objekte u tri kategorije i shodno toj kategorizaciji određuje organe koji upravljaju i održavaju te objekte.

Odluka o određivanju izvorišta namijenjenih za regionalno i javno vodosnabdijevanje (javnim vodovodom) i utvrđivanju njihovih granica ("Sl.list CG" br.36/08), određuje izvorišta za javno vodosnabdijevanje i za Podgoricu određuje sledeća izvorišta: Marezu, Zagorič, Konik, Ćemovsko polje, Tuzi, Dinošu, Milješ, Vuksanlekiće.

Pravilnik o načinu i postupku mjerenja količina voda na vodozahvatu ("Sl.list CG" br.24/10) bliže propisuje način i postupak mjerenja količine vode na vodozahvatu.

Pravilnik o načinu i uslovima mjerenja količina otpadnih voda koje se ispuštaju u prijemnik ("Sl.list CG" br.24/10) bliže propisuje način i uslove mjerenja količina otpadnih voda koje se ispuštaju u prijemnik.

Pravilnik o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite izvorišta i ograničenjima u tim zonama ("Sl.list CG" br. 66/09), u odnosu na režim zaštite određuje tri zone sanitarne zaštite izvorišta, kao i ograničenja u tim zonama.

Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda ("Sl.list CG" br.45/08, 9/10, 26/12, 52/12 i 59/13) bliže propisuje pitanja koja su određena u nazivu ovog akta.

Na osnovu Zakona o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu donijet je: **Pravilnik o parametrima, provjere usaglašenosti, metodama, načinu obimu analiza i sprovođenju monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu** ("Sl.list CG" 064/18). Stupanjem na snagu navedenog Pravilnika prestali su da važe Pravilnik o bližim uslovima koje treba da ispunjavaju pravna lica koja vrše ispitivanja kvaliteta voda ("Sl.list CG" br.66/12) i Pravilnik o bližim zahtjevima koje u pogledu bezbjednosti treba da ispunjava voda za piće ("Sl. list CG" br. 24/12 i 32/15). Navedenim Pravilnikom bliže se uređuju pitanja određena u nazivu ovog akta.

Na osnovu Zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama donijeti su :

- **Pravilnik o monitoringu i vrednovanju rezultata kvaliteta i količine ispuštenog efluenta komunalnih i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda** ("Sl.list CG" Br. 78/17).

- **Pravilnik o sadržaju izvještaja o ispuštanju (dispoziciji) komunalnih otpadnih voda i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda** ("Sl. list CG" br.78/17) i

- **Pravilnik o sadržaju evidencije ispuštanja komunalnih otpadnih voda i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda** ("Sl. list CG" br.78/17).

Navedenim pravilnicima propisuju se evidencije količine i kvaliteta, izvještaj o stanju ispuštanja otpadnih voda, kao i metode za monitoring i vrednovanje rezultata kvaliteta i količine ispuštenog efluenta komunalnih otpadnih voda i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda.

Na osnovu Zakona o upravljanju otpadom donijet je: **Pravilnik o bližim uslovima koje treba da ispunjava komunalni kanalizacioni mulj, količine, obim, učestalost i metode analize komunalnog kanalizacionog mulja za dozvoljene namjene i uslovima koje treba da ispunjava zemljište planirano za njegovu primjenu** ("Sl. list CG" br. 89/09), kojim se bliže reguliše pitanja koja su određena u nazivu ovog akta.

Na osnovu Zakona o metrologiji donijeta je: **Uredba o zakonskim mjerilima za koja je obavezno ovjeravanje, odnosno odobrenja tipa mjerila** ("Sl. list CG" br. 81/09 i 13/17), koja propisuje da je vodomjer zakonsko mjerilo za koje je obavezno ovjeravanje, odnosno odobrenje tipa mjerila.

Na osnovu Zakona o finansiranju upravljanja vodama donijeta je: **Odluka o visini i načinu obračunavanja vodnih naknada i kriterijuma i načinu utvrđivanja stepena zagađenosti voda** ("Sl. list CG" br. 29/09), na osnovu koje se ovom Društvu utvrđuje i obračunava obaveza plaćanja dvije naknade:

- **naknade za korišćenje voda i**
- **naknade za zaštitu voda od zagađivanja.**

c) Opštinski propisi

Važećim Zakonom o komunalnim djelatnostima preuzeto je od nevažećeg Zakona o komunalnim djelatnostima niz opštinskih propisa koji regulišu djelatnost ovog Društva:

Odluka o načinu i uslovima organizovanja poslova u vršenju komunalnih djelatnosti ("Sl. list RCG-opšti propisi" br. 19/96, 14/01 i 38/08), propisuje način i uslove organizovanja poslova u vršenju komunalnih djelatnosti, uslove za korišćenje komunalnih usluga, odnosno komunalnih proizvoda i elemente za formiranje naknade za korišćenje komunalnih usluga, odnosno isporuku komunalnih proizvoda.

Odluku o javnom vodosnabdijevanju na teritoriji Glavnog grada ("Sl. list CG-Opštinski propisi" br. 27/15 i 34/16), propisuje uslove i način pružanja usluga vodosnabdijevanja i priključenja na vodovodni sistem, prava i obaveze ovog Društva kao davaoca usluga i korisnika usluga, kao i obračun i naknadu izvršenih usluga.

Odluka o prikupljanju, prečišćavanju i ispuštanju otpadnih voda na teritoriji Glavnog grada ("Sl. list CG - Opštinski propisi" br. 27/15 i 34/16) propisuje uslove za upravljanje i održavanje javne fekalne kanalizacije, vršenje usluga odvođenja i prečišćavanja fekalnih voda, prava i obaveze ovog Društva kao davaoca usluga i korisnika usluga, kao i način plaćanja izvršenih usluga.

Odluka o prikupljanju i ispuštanju atmosferskih voda na teritoriji Glavnog grada ("Sl. list RCG – Opštinski propisi" br. 27/15 i 34/16) propisuje uslove izgradnje, priključenja i održavanja objekata atmosferske kanalizacije, na područje koje obuhvata Generalni urbanistički plan Podgorice, kao i finansiranje ove djelatnosti Društva.

Odluka o vodosnabdijevanju seoskih i drugih naselja na teritoriji Glavnog grada ("Sl. list CG-Opštinski propisi" br. 11/09, 27/15 i 34/16) propisuje način izgradnje seoskih i lokalnih vodovoda, javnih česama, javnih bunara, bistijerni i seoskih jazova na teritoriji Glavnog grada – Podgorice, kao i njihovo korišćenje, upravljanje, održavanje i zaštitu.

2.2.2. Propisi koji utvrđuju organizaciju i status Društva

a) Zakoni

U skladu sa **Zakonom o privrednim društvima** ("Sl. list RCG" br. 6/02, 17/07, 80/08, 40/10, 36/11 i 40/11) koji uređuje oblik obavljanja privredne djelatnosti i njihovu registraciju, ovo Društvo je tokom 2013.godine, kod nadležnog organa za registraciju privrednih subjekata, registrovano kao jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću čiji je osnivač Skupština Glavnog grada - Podgorice

Zakon o državnoj imovini ("Sl. list RCG" br. 21/09, 40/11) uređuje korišćenje, upravljanje i raspolaganje stvarima i drugim dobrima koja pripadaju Crnoj Gori ili lokalnoj samoupravi tj. državnom imovinom, te određuje svojinska ovlašćenja subjektima državne imovine, uključujući i javne službe čiji je osnivač lokalna samouprava.

b) Opštinski propisi

Saglasno predhodno navedenim propisima, Skupština Glavnog grada – Podgorice donijela je **Odluku o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću "Vodovod i kanalizacija" Podgorica** ("Sl. list CG - opštinski propisi" br.22/13), kojom je utvrđen status i djelatnost Društva, finansiranje djelatnosti, organi Društva i nadležnosti tih organa.

2.2.3. Potrebe za izmjenama propisa

Stupanjem na snagu novog Zakona o komunalnim djelatnosima ukazuje se potreba za donošenjem ili izmjenama drugih propisa kojima se reguliše djelatnost Društva.

2.3. Zaštita na radu

Poslovi zaštite na radu u 2018. godini obavljani su u skladu sa Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu ("Sl. list Crne Gore" br. 34/14 od 08.08.2014. godine, 044/18 od 06.07.2018. godine) i aktima Društva.

Shodno navedenom Zakonu, u cilju zaštite zaposlenih na radu, realizovane su i sljedeće aktivnosti:

- ▶ U skladu sa čl. 17 stav 4 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, izvršene su izmjene i dopune Akta o procjeni rizika, sa predlogom mjera za njihovo otklanjanje za 29 novootvorenih radnih mjesta u Društvu. Izmjene i dopune su izvršene nakon donošenja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
- ▶ U skladu sa čl. 20 stav 1 i čl. 40 stav 1 tačka 10, navedenog Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, izvršeno je pripremanje i učestvovanje u osposobljavanju za bezbjedan rad 104 zaposlena, za bezbjedan rad po osnovu zasnivanja radnog odnosa, prerasporeda na druge poslove i provjere praktične osposobljenosti za bezbjedan rad. Osposobljavanje je izvršila ovlašćena organizacija DOO „Montecontrol“ Podgorica i izdala je radnicima Uvjerenja o osposobljenosti za bezbjedan rad;
- ▶ Organizovani su ljezarski pregledi za 212 zaposlenih. Kako zaposleni podliježu prethodno-periodičnom i sanitarnom ljezarskom pregledu, prethodni-periodični je obavilo 150, a sanitarni 82 zaposlena (čl. 19 stav 2 i čl. 40 stav 1 tačka 12);
- ▶ Organizovani su periodični pregledi i ispitivanja sredstava za rad, sredstava i opreme zaštite na radu, električnih i gromobranskih instalacija, čime se stvaraju bezbjedni uslovi za rad zaposlenih i ispunjavaju zakonske obaveze Društva. Ispitivanja i preglede su izvršile ovlašćene organizacije – DOO "Montecontrol" Podgorica i AD "Institut za crnu metalurgiju" Nikšić (čl. 40 stav 1 tačka 5);
- ▶ Nabavljena su i izdata na upotrebu adekvatna lična zaštitna sredstva i oprema za sve zaposlene u Društvu, kojima je u skladu sa opisom poslova koje obavljaju i važećim propisima iz ove oblasti neophodna primjena istih (čl. 27 stav 2 i 4);
- ▶ Preduzete su potrebne mjere i određeni zaposleni za pružanje prve pomoći, zaštite od požara i evakuacije zaposlenih (čl. 28 stav 1);
- ▶ U toku 2018. godine evidentirane su 32 povrede na radu, što je za 39,13 % više u odnosu na 2017.godine (čl.40 stav1 tačka 9);
- ▶ Sva zaposlena lica su kolektivno osigurana u AD "Swiss osiguranje" Podgorica (čl. 30). Mogućnost dobrovoljnog osiguranja (od nesrećnog slučaja, hiruške intervencije i teže bolesti) zaposleni su mogli da ostvare i kod osiguravajućih društava AD "Lovćen osiguranje" i AD "Generali osiguranje Montenegro";

- ▶ U kontinuitetu su ažurirane Zakonom propisane evidencije iz oblasti zaštite na radu (čl. 40 stav 1 tačka 13);
- ▶ U skladu sa čl. 39 stav 2 Zakona o zaštiti na radu, a u cilju usavršavanja znanja, stručno lice je učestvovalo na Međunarodnoj konferenciji za regionalnu saradnju;
- ▶ Obavljani su i drugih poslovi indirektno povezani sa zaštitom na radu zaposlenih (vršene su mjere iz domena sanitarno – ekološke zaštite).

2.4. Procesno – pravne radnje

- Postupak prinudne naplate (izvršenja)

Društvo je u toku 2018. godine na utuženje predalo 758 predmeta, od čega je utuženih 644 fizičkih lica (43 predmeta po presudi) na iznos duga od 169.942,74€ 114 pravnih lica (1 predmet po presudi) na iznos duga od 764.744,11 €. Dobre efekte naplate dugovanja, ovo odjeljenje postiže prije samog procesa sprovođenja izvršenja, dobrovoljnim uplatama vrijednosti duga i sklopljenim ugovorima na osnovu opomena pred utuženje (potpisano 152 ugovora na iznos od 115.460,14 €).

Efekti naplate, ako se uzmu u obzir zaključeni ugovori po utuženju (uplaćene rate), dobrovoljne uplate i blokirani računi, iznose 92%, posmatrano i za fizička lica i za kategoriju potrošača – pravna lica, a ako izuzmemo naplatu po osnovu blokada računa (ne može se procijeniti sigurnost naplate cjelokupnog iznosa) isti iznose 77%. Bolji efekti su svakako postignuti kod kategorije pravnih lica, gdje efekat naplate ne računajući blokade iznosi skoro 90%.

- Postupak stečajnih prijava potraživanja

U toku 2018.godine, nakon objavljivanja oglasa o pokretanju stečaja nad određenim privrednim subjektima, ovo Društvo je podnijelo 12 prijava potraživanja. Vezano za ovo pitanje važno je naglasiti da je naplata ovih potraživanja sporna, a to potvrđuje i činjenica da je u ovom Društvu u periodu od 2010 – 2018. godine ukupno podnijeto 166 stečajnih prijava nad određenim privrednim subjektima, od čega je izbrisano 129 iz Centralnog registra privrednih subjekata Crne Gore, dok je 26 prijava potraživanja i dalje aktivno, u kom postupku su potraživanja ovog Društva uglavnom svrstana u klasu neobezbijeđenih potraživanja, pa je njihova naplata ili spora ili neizvjesna.

- Parnični postupci vodjeni pred nadležnim sudovima

U toku 2018. godine pred nadležnim sudovima pokrenuto je 139 predmeta, od čega je 118 pokrenulo ovo Društvo po osnovu duga za utrošenu vodu, a 21 predmet u kojima su po raznim osnovama podnijete tužbe protiv ovog Društva. Završeno je 156 sudskih sporova uključujući i predmete iz ranijeg perioda, od čega se 139 odnosilo na predmete po osnovu duga za utrošenu vodu (94,25% riješeno u korist ovog Društva), a u 21-om predmetu je ovo Društvo bilo u svojstvu tuženog (58,82% predmeta riješeno u korist ovog Društva). Vođeno je 526 sudskih rasprava, od čega je 522 pred Osnovnim sudovima i 4 pred Privrednim sudom i 1 pred Sudom za prekršaje. Pravni osnov u većini sporova predstavljao je dug za vodu korisnika usluga javnog vodosnabdijevanja.

- **Upravno rješavanje**

Odjeljenje za upravni postupak kao prvostepeni organ je obradilo 2.024 pokrenutih upravnih postupaka po zahtjevima korisnika usluga za 2018. godinu.

- **Rad po zahtjevima korisnika usluga za subvencioniranje mjesečnih računa za vodu**

U 2018. godini usvojeno je 1.839 zahtjeva za subvencioniranje mjesečnih računa za vodu. Zahtjevi podnosioca su osnovani, odnosno ispunjeni su uslovi iz člana 2 i 4 Odluke o subvencioniranju računa za utrošenu vodu i izvršenje usluga za odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda.

Zahtjevi su sadržali svu potrebnu dokumentaciju za odlučivanje o upravnim stvarima, te stoga u konkretnim slučajevima nije bilo potrebe sprovoditi ispitni postupak.

Sprovedeno je 157 ispitnih postupaka po zahtjevima korisnika usluga za subvencioniranje mjesečnih računa za vodu, čime je određen rok za dostavljanje novih dokaza, kako bi u primijenjenom roku korisnici dostavili nove dokaze i odjeljenje za upravni postupak postupilo po istim u rješavanju upravne stvari. Za podneske sa formalnim nedostatkom, po kojem se nije moglo postupiti (nerazumljiv ili nepotpun podnesak), ovlašćeno službeno lice je zahtijevalo od stranke da isti ukloni u određenom roku.

- **Rad po zahtjevima korisnika za otpis duga sa računa potrošača**

Usvojeno je 17 zahtjeva za otpis duga sa računa potrošača u 2018. Godini. Stranke su u Zakonom propisanom roku, nakon sprovedenog ispitnog postupka dostavile potrebnu dokumentaciju i njihov zahtjev je usvojen u cjelosti i donešeno je rješenje o usvajanju zahtjeva. Nije bilo žalbi po usvojenom Rješenju.

U prvostepenom postupku je rješenjem odbijeno 9 zahtjeva za otpis duga sa računa potrošača iz procesnih razloga, iz razloga što su potrošači za predmetni dug blagovremeno utuženi, tj. po istoj upravnoj stvari se već vodi postupak kod nadležnog organa – Osnovnog suda u Podgorici ili su preuzeti od istog prema Javnim izvršiteljima, te stoga ovo Društvo nije nadležno za rješavanje istih.

Ukupno su 2 rješenja o odbijanju dostavljena drugostepenom organu, nakon izjavljene žalbe na rješenje prvostepenog organa.

U navedenom slučaju prvostepeni organ je obavijestio stranku o rezultatima ispitnog postupka. Stranka se izjasnila u propisanom roku na rješenje prvostepenog organa i žalba je proslijeđena sa spisima predmeta drugostepenom organu na dalje postupanje i odlučivanje po istoj.

Ukupno je pokrenuto 16 postupaka za slobodan pristup informacijama, od čega je donešeno 6 rješenja o usvajanju i 7 rješenja o odbijanju, dok su na tri rješenja izjavljene žalbe i procedura je u toku kod drugostepenog organa.

U cilju podizanja nivoa usluga i zadovoljenja svih potrošača, Odjeljenje za reklamacije je razmatralo sve prispjele prigovore od strane korisnika naših usluga i u zakonski utvrđenom roku dostavilo odgovore na iste. Ukupan broj prigovora za 2018. godinu je iznosio 3.575, što je oko 0,05 % od ukupno izdatih računa.

2.5. Saradnja sa organima, javnim službama i drugim institucijama

U cilju efikasnog izvršavanja programskih i razvojnih zadataka ovog Društva, neophodno je strateški poboljšati saradnju sa svim organima lokalne samouprave i drugim nadležnim organima, kao što su:

- Sekretarijat za komunalne poslove (organ nadzora ovog Društva),
- Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice d.o.o. (realizacija Programa uređenja prostora, kojim je kao jedan od ključnih nosilaca poslova određena Agencija, a naročito u dijelu izgradnje hidrotehničkih objekata),
- Uprava policije (asistencija službenika policije prilikom naplate i sprovođenja mjera prema korisnicima – dužnicima u cilju ispunjenja njihovih obaveza, kao i postupanje po krivičnim prijavama),
- Komunalna policija (pružanje usluga po zahtjevima Društva za određene intervencije prema korisnicima),
- Institut za javno zdravlje (praćenje i sprovođenje svih propisanih mjera o higijenskoj ispravnosti vode za piće),
- Elektroprivreda CG, Pošta CG i Telekom CG (otplata dijela duga za električnu energiju za seoske vodovode, efikasnija dostava računa korisnicima, saradnja kroz planirane aktivnosti daljinskog očitavanja vodomjera),
- Zavod za metrologiju (koordinacija rada po pitanju pripreme i baždarenja vodomjera),
- Javni izvršitelji (uz prethodno obezbjeđenje potpunijih i tačnijih podataka o dužniku i dugu, nastaviti saradnju sa ovim organom u cilju povećanja naplate potraživanja).

2.6. Saradnja sa međunarodnim organizacijama, finansijskim institucijama i Vladama stranih država

Primjer uspješne saradnje i zainteresovanost stranih partnera za finansiranje projekata u Glavnom gradu Podgorica je svakako projekat „Sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda u Glavnom gradu Podgorica“, gdje smo kvalitetnim aplikacijama i pripremljenom dokumentacijom zavrijedili pažnju i podršku Njemačke vlade, KfW banke i WBIF (Investicionog okvira za zapadni Balkan) i obezbijedili grantove za realizaciju jednog projekta, u visini od čak 10,15 miliona eura. Projekat „Sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda Podgorica“ je najznačajniji kapitalni projekat, koji prevazilazi okvire Glavnog grada Podgorice i shodno svom značaju može se definisati kao međuregionalni i državni projekat.

Odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda Glavnog grada Podgorice

Projekat „Sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda Podgorica“

Aktivnosti na implementaciji projekta „Sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda Podgorica“ imaju za cilj da se obezbijedi ekološki ispravno i sanitarno prikupljanje i tretman otpadnih voda Glavnog grada Podgorica.

Opšti cilj je da se doprinese zaštiti životne sredine, naročito lokalnih i regionalnih vodenih površina koje se nalaze nizvodno, te da se poboljšaju uslovi života stanovništva.

Projekat je direktno vezan za očuvanje životne sredine na širem području Glavnog grada Podgorice. Jedna od značajnih dimenzija ovog Projekta, svakako je zaštita režima podzemnih voda zetske ravnice, a samim tim očuvanje postojećih vodoizvorišta na teritoriji Glavnog grada i smanjenje rizika od njihovog zagadjenja, obzirom da je položaj vodoizvorišta, u procesu širenja grada, u velikoj mjeri narušen nelegalnim objektima. Značajna posljedica ovog Projekta treba da bude uklanjanje septičkih jama kod velikog broja stanovnika koji će u budućnosti biti priključeni na mrežu fekalnih kolektora, što će u mnogome imati direktan uticaj na zdravlje stanovnika i kvalitetnije uslova života na definisanom području. Realizacija istog će direktno uticati na smanjenje zagađenja voda rijeke Morače. Kvalitet obrađenih voda će direktno uticati na prečišćavanje podzemnih voda zetske ravnice – kvalitet voda će biti A1 (tehnička voda).

Samom zaštitom rijeke Morače i njenih pritoka, štiti se Skadarsko jezero kao najveća akumulacija vode za piće i nacionalnog parka, zaštita vodoizvorišta Bolje sestre i zaštita budućeg vodoizvorišta Karuč. Skadarsko jezero je upisano u svjetsku listu zaštićenih močvara pod Ramsarskom konvencijom, što samo po sebi predstavlja razlog da primjenimo sve dostupne mehanizme zaštite kako bi odgovorili na preuzete međunarodne obaveze.

„Vodovod i kanalizacija“ d.o.o zajedno sa Glavnim gradom, Ministarstvom održivog razvoja i turizma i Ministarstvom finansija Crne Gore intezivno su radili na obezbjeđivanju finansijskih sredstava za realizaciju ovog značajnog Projekta. Nacionalna investiciona komisija Vlade Crne Gore ovaj Projekat je rangirala kao prioritetni državni Projekat iz oblasti zaštite životne sredine, čime su stvoreni preduslovi za uspješno finansiranje.

Projektna oblast je određena u skladu sa planskom oblasti Podgorice kako je definisana u Prostorno urbanističkom planu (PUP) Glavnog grada. Ona obuhvata cjelokupnu urbanu oblast grada i sve oblasti planiranog urbanog proširenja i pokriva sve oblasti koje mogu opsluživati ili mogu potencijalno u budućnosti opsluživati Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacioni sistem u Podgorici. Ona pokriva površinu od 108 km².

Glavna komponenta projekta je izgradnja novog Postrojenja za tretman otpadnih voda oko 5 km nizvodno od postojećeg i na drugoj, lijevoj obali rijeke Morače. Postojeće Postrojenje će biti deaktivirano i srušeno, a na postojećem području Glavni grad planira da izvrši sanaciju (prethodno uklanjanje građevinskog materijala i građevinskog otpada, uklanjanje mulja, tretman zemljišta i uklanjanje opasnih materija) i rekultivaciju zemljišta. Ove mjere neće biti dio Projekta.

Glavni grad i „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Podgorica, prepoznali su prioritet da se poboljša sanitarna situacija u Podgorici i započeli su preliminarne korake koji su sprovedeni u djelo putem pripreme nekoliko studija izvodljivosti za novo Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, izrade koncepata i projekata za proširenje kanalizacione mreže i procjene najprikladnijih tehnologija tretmana.

U prošlosti su obavljene sljedeće Studije koje pokrivaju infrastrukturne investicije u oblasti komunalnih otpadnih voda u Podgorici, a koje će biti dostupne Konsultantu za sprovođenje Projekta:

- Studija izvodljivosti za projekat prečišćavanja otpadnih voda Podgorica, „Sogreah Consultants“, februar 2004. godine; donacija Vlade Republike Francuske.
- Studija pripreme projekta Podgorica Projekat razvoja voda i otpadnih voda, „White Young Green Consultants“, april 2011. godine; donacija od oko 400 hiljada eura, Evropska Investiciona Banka.

Njemačka razvojna banka KFW je u prethodnom periodu obezbijedila i donaciju, odnosno oko 200.000,00 € za izradu „Studije izvodljivosti za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i proširenje kanalizacione mreže“, Podgorica, „Fichtner Water and Transport GmbH Stuttgart, Germany, April 2017. godine i 85.000,00 € za izradu „Studije predizvodljivosti za izgradnju postrojenja za spaljivanje kanalizacionog mulja u Podgorici“ Podgorica, „AWIPLAN-PPD“, januar 2017. godine. Ovi dokumenti završeni su krajem 2016. godine

Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore naglasilo je da je cilj Vlade da poveća stepen priključenja stanovnika u naseljima na sistem za prečišćavanje kanalizacionih otpadnih voda na 85-90% do 2029. godine, u skladu sa Direktivom EU 271/91 o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda. Zbog velikih troškova koje nameću velike infrastrukturne potrebe, Projekat će se realizovati u nekoliko faza izgradnje kanalizacione mreže i proširenja njenih kapaciteta. Kompletan Projekat izgradnje Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda sa pripadajućom kolektorskom mrežom sastoji se iz tri faze.

Infrastrukturne mjere koje se finansiraju u sklopu Projekta čine dio Faze I.

Faza I dugoročnog poboljšanja sakupljanja i prečišćavanja komunalnih otpadnih voda i za grad Podgoricu predviđa sljedeće komponente:

1. Izgradnju Sistema za prečišćavanje otpadnih voda:

- Novo mehaničko-biološko Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda PPOV sa uklanjanjem nutrijenta 187.600 ES (ekvivalenta stanovnika) u 2030, 235.200 ES (ekvivalenta stanovnika) u 2040. Godini,
- Postrojenje za tretman kanalizacionog mulja (PTKM) sa digestiranjem u cilju dobijanja električne energije i tople vode,
- Postrojenje za spaljivanje ostatka kanalizacionog mulja PSKM (uključujući spaljivanje svih organskih ostataka).

2. Proširenje kanalizacione mreže:

- Odvodni/primarni kolektori
- Most preko rijeke Morače (prenosni kolektor, dopremanje otpadnih voda i pješaci) – most drži prenosne kolektore, glavni vod za vodosnabdijevanje, a u isto vrijeme će biti pješački most koji će povezivati dva dijela grada;
- Proširenje sekundarne mreže (oko 12.500 m) i povezivanje (oko 9.000 stanovnika) – kao prva faza planiranog povećanja broja potrošača povezanih na kanalizacionu mrežu.

3. Konsultantske usluge

- Konsultantske usluge za pripremu Glavnog projekta, tenderske dokumentacije i građevinskog nadzora
- Konsultantske usluge za vidljivost i komunikaciju.

Faza II se sastoji od dvije nezavisne podfaze.

Prva pod-faza odnosi se na proširenje postojeće sekundarne mreže u centralnom dijelu Podgorice, kao i u perifernim područjima sjeverno, istočno i južno od trenutnog kanalizacionog sliva. Proširenje kanalizacione mreže u ovim područjima takođe se smatra prioritetom u smislu neophodne zaštite resursa za snabdijevanje vodom, a naročito bunara u Zagoriču i Čemovskom polju koji se nalaze u gradskoj zoni Podgorice.

Druga pod-faza obuhvata izgradnju kanalizacionog sistema na desnoj obali rijeke Morače na području Donje Gorice i dijelu Donjih Kokota. Ukupna dužina planiranih glavnih kolektora u okviru ove pod-faze je 12,3 km, sa prečnicima koji se kreću od DN 300 do DN 800.

Faza III - Ovom fazom trebalo bi da se dovrši proces razvoja kanalizacionog sistema Podgorice i ona je podijeljena na dvije pod-faze. Prva pod-faza sastoji se od razvoja kanalizacionog sistema u zapadnim i sjeverozapadnim djelovima grada. Ukupna dužina planiranih glavnih kolektora u okviru ove pod-faze iznosi 14,8 km, prečnika od DN 300 do DN 800.

Druga pod-faza odnosi se na proširenje sekundarne mreže u jugoistočnom i istočnom dijelu grada. Planirana proširenja trebalo bi da prate urbanistički razvoj u području Podgorice, odnosno duž lijeve strane magistralnog puta Podgorica - Bar.

Ovim će se kompletirati sistem fekalne kanalizacije na cijelom gradskom području.

Ukupni troškovi i finansiranje

Procijenjeni ukupni projektni troškovi („ukupni troškovi“) na kojima se zasniva ocjena Projekta iznose oko 50.350.000,00 € (ne uključujući ulaganja društva „13-jul Plantaže“).

Kreditna sredstva obezbijeđena su posredstvom Njemačke razvojne banke „KfW“ u iznosu od 35.000.000,00 € kroz dva zasebna kreditna ugovora, Ugovor o razvojnom kreditu od 22.09.2017 (30.000.000,00 €) i Ugovor o standardnom kreditu od 22.09.2017 (5.000.000,00 €).

Bespovratna sredstva obezbijeđena su posredstvom Investicionog Okvira za zapadni Balkan (WBIF) kroz Grant sredstva za tehničku pomoć u iznosu od 1.145.834,00 € (uključujući naknadu za sprovođenje), Ugovor o finansiranju projekta od 16.12.2016. godine i Grant sredstva za investicije u iznosu od 9.000.000,00 € (uključujući naknadu za sprovođenje), Ugovor o finansiranju i projektu od 22.09.2017. godine.

Preostale potrebe za finansijskim sredstvima, koje se trenutno procjenjuju na 5.200.000,00 €, biće obuhvaćene budžetskim sredstvima grada Podgorice.

Buduće Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda će biti gradsko Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda. Međutim, društvo „13-jul Plantaže“, proizvođač vina, priključeno je na kanalizacionu mrežu (indirektni ispuštač), a njegove otpadne vode odlikuje veliko opterećenje organskim zagađenjem, što predstavlja rizik po adekvatan rad sadašnjeg i budućeg Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. Društvo "13-jul Plantaže" su zakonom obavezne da vrše predtretman svojih otpadnih voda.

Stoga, pored ukupne cijene projekta, investicioni trošak za predtretman u društvu „13-jul Plantaže“ procjenjuje se na najmanje 500.000,00 €. Precizniji troškovi će biti poznati nakon provjera i planiranja koje će obaviti konsultant za sprovođenje i nakon tenderskih postupaka za radove i nabavke. Te troškove snosi „13-jul Plantaže“.

Konsultant za sprovođenje

Nakon tenderskog postupka, okončanog 24.10.2018. godine i pregovora po preporukama Komisije za vrednovanje predloga, potpisan je ugovor sa konsultantskom kućom „Fichtner Water and Transport GmbH Stuttgart, Germany“.

Dužnosti Konsultanta za sprovođenje obuhvataju između ostalog i:

- Pripremu tenderske dokumentacije za sve radove i nabavke i pomoć u tenderskom postupku u skladu sa KfW smjernicama za robe i usluge i u skladu sa važećim ekološkim i socijalnim standardima, uključujući analizu i evaluaciju predloga ponuđača;
- Pripremu glavnih projekata za kolektore i fazu I kanalizacione mreže (uključujući i pregled postojećih projekata);
- Pregled i ažuriranje glavnih projekata za Faze II i III proširenja kanalizacione mreže.
- Pregled glavnog projekta pripremljenog od strane izvođača za postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, postrojenje za predtretman i postrojenje za spaljivanje mulja;
- Nadzor nad izgradnjom i praćenje mjera izgradnje i nabavke;
- Pomoć u periodu garantnog roka nakon preuzimanja radova;
- Privremeno i konačno prihvatanje građevinskih radova i nabavljenih roba;

Konsultant za komunikaciju i vidljivost

U skladu sa zahtjevima Investicionog Okvira za zapadni Balkan (WBIF) obezbijediće se podrška Konsultanta za komunikaciju i vidljivost i to u dijelu:

- izrade Plana komunikacije i vidljivosti;
- sprovođenja Plana komunikacije i vidljivosti;

Konsultant za vidljivost i komunikaciju će imati važnu ulogu u Projektu jer će u tijesnoj saradnji sa njemačkom razvojnom bankom „KfW“, Investiciono razvojnim okvirom za Balkan „WBIF“ i Delegacijom Evropske Unije u Podgorici, predstavljati vezu između Glavnog grada, „Vodovoda i Kanalizacije“ d.o.o. Podgorica i civilnog društva, uključujući i medije, sa glavnim ciljem poboljšanja vidljivosti Projekta.

Tenderski postupak za izbor Konsultanta za vidljivost i komunikaciju je u toku.

2.7. Organizacija i kadrovska struktura

Društvo ima tri osnovna oblika organizovanje – sektora i to :

1. Sektor za tehničko-operativne poslove,
2. Sektor za ekonomske poslove i
3. Sektor za pravne i opšte poslove.

U ovom trenutku Društvo raspolaže sa radnom snagom koja zadovoljava potrebe nesmetanog obavljanja radnih obaveza, što podrazumijeva kvalitetno održavanje cjelokupnog sistema i pružanje usluga svim korisnicima.

Ukupan broj zaposlenih na dan 31.12.2018. godine iznosi 602, od toga 555 na neodređeno, 41 na određeno vrijeme i 6 pripravnika.

2.8 Tehnička opremljenost

a) Poslovni prostor

Društvo raspolaže Upravnom zgradom na Zabjelu, bruto korisne površine od 2.660 m². Da bi sistem funkcionisao kao cjelina, u krugu Upravne zgrade, izgrađeni su i pomoćni objekti administrativno-operativnog sadržaja, površine od oko 2.900 m² i to: baždarnica, laboratorija za ispitivanje kvaliteta vode za piće, elektro-mašinsko održavanje, radionica za održavanje vozila, magacinski prostor i objekat operativnog sadržaja.

U okviru Upravne zgrade formiraće se centar za daljinsko upravljanje vodovodnim sistemom – dispečerski centar, pomoću koga će se vršiti optimizacija potrošnje i kontrola vodovodnog sistema.

b) Crpne stanice

A. Vodovodni sistem »Podgorica«

- PS »Mareza 1« - pet pumpi ukupnog kapaciteta 550 l/s (80 l/s, 80 l/s, 130 l/s, 130 l/s, 130 l/s);
- PS »Mareza 2« - četiri pumpe radnog kapaciteta 960 l/s (3x320 l/s +1 rezervna pumpa od 320 l/s), a instalisanog 1600 l/s (4 x 400 l/s);
- PS »Zagorič« - četiri bunara radnog kapaciteta 420 l/s (145 l/s, 60 l/s, 125 l/s, 90 l/s), a instalisanog 545 l/s (125 l/s, 60 l/s, 125 l/s, 90 l/s, 145 l/s);
- PS »Ćemovsko polje« - pet bunara kapaciteta 410 l/s (70 l/s, 50 l/s, 70 l/s, 110 l/s, 110 l/s)
- PS »Dinoša« - jedan bunar kapaciteta 60 – 70 l/s.

Vodovodni sistem Podgorice raspolaže sa rezervoarima, ukupnog kapaciteta 6.200 m³, i to:

- Rezervoar "Ljubović", kapaciteta 3.000 m³
- Rezervoar "Gorica", kapaciteta 1.200 m³.
- Rezervoar Orlovina, kapaciteta 2.000 m³.

Vodovodna mreža

Procjenjuje se da na teritoriji Glavnog grada Podgorica ima oko 700 km primarne i oko 330 km sekundarne mreže, dok se dužina tercijarne mreže procjenjuje na 370 km.

Ukupna dužina snimljene vodovodne mreže za područje Glavnog grada Podgorica iznosi 689.560,98 m.

Radovima koji su se realizovali u 2014. godini tj. izgradnjom objekata hidro-tehničke infrastrukture na području opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci i Opštine Tuzi, omogućeno je formiranje jedinstvenog sistema Podgorice, opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci i Opštine Tuzi.

B. Vodovodni sistem »Tuzi«

- PS »Tuzi« - jedan bunar, kapaciteta 12 l/s
- PS »Milješ« - tri bunara, kapaciteta 78 l/s (43 l/s, 20 l/s, 15 l/s)
- PS »Vuksanlekići« - dva bunara, kapaciteta 130 l/s (45 l/s, 85 l/s).

Ovaj sistem raspolaže sa sledećim rezervoarima:

- Rezervoar „Vuksanlekići“, kapaciteta 800 m³
- Rezervoar „Milješ“, kapaciteta 200 m³
- Rezervoar „Lekovića gora“, kapaciteta 800 m³

C. Vodovodni sistem »Dinoša« - jedan bunar, kapaciteta 28 l/s

Ovaj sistem raspolaže sa rezervoarom, kapaciteta 400 m³.

Shodno Pravilniku o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite izvorišta i ograničenja u tim zonama ("Sl. list Crne Gore" br. 66/09 od 02.10.2009. godine), za sva vodoizvorišta koja služe za vodosnabdijevanje vodom za piće Glavnog grada Podgorice, Opštine Tuzi i opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci, urađeni su Glavni projekti za određivanje i održavanje zona i pojaseva sanitarne zaštite izvorišta i ograničenja u tim zonama.

c) Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, kapaciteta od oko 55.000 ES.

d) Vozila i mehanizacija

Tabela br.1: Vozila i mehanizacija sa kojim Društvo raspolaže:

R.br.	Vrsta vozila	Ukupan broj vozila	O d t o g a	
			Ispravno	Za rashod
1.	Specijalna vozila	6	6	
2.	Teretna vozila	18	17	1
3.	Putnička vozila	36	35	1
4.	Građevinska mašina	4	4	

3. OSNOVNA DJELATNOST DRUŠTVA

3.1. Sistem vodosnabdijevanja

Snabdijevanje vodom predstavlja primarnu potrebu građana. Trenutno je na sistem organizovanog vodosnabdijevanja priključeno 87 %, dok preko 90 % populacije Glavnog grada ima pristup pitkoj vodi. Najveći dio populacije koji nema sistem organizovanog vodosnabdijevanja nalazi se na seoskom području.

3.1.1. Opis postojećeg stanja vodovodnog sistema

Osnovna djelatnost Društva je uredno i kvalitetno snabdijevanje potrošača pitkom vodom.

Radovima koji su se realizovali u 2014. godini tj. izgradnjom objekata hidrotehničke infrastrukture na području opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci i Opštine Tuzi, omogućeno je formiranje jedinstvenog sistema Podgorice, opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci i Opštine Tuzi.

Vodovodni sistem naselja Dinoša je trenutno izdvojen, ali kako je u 2013. godini završena izgradnja još jednog bunara i cjevovoda, dijelom je povezan u vodovodni sistem Podgorice.

U nastavku teksta naveden je pregled ovog vodovodnog sistema po cjelinama:

- Vodovodni sistem Podgorice i opštine u okviru Glavnog grada – Golubovci;
- Vodovodni sistem Opštine Tuzi;
- Vodovodni sistem Dinoša.

Osnovni elementi koji sačinjavaju ovaj vodovodni sistem jesu vodoizvorišta, distribuciona mreža i rezervoarski prostor unutar sistema.

Maksimalna količina vode u toku dana koja je sa vodoizvorišta isporučena korisnicima naših usluga, pri normalnom režimu funkcionisanja vodovodnog sistema, iznosila je 2.150 l/s. Prosječna dnevna potrošnja u periodu januar - decembar 2018. godine iznosila je 1.137,97 l/s, odnosno 98.321,00 m³ dnevno. Količina isporučene vode tokom godine zavisi od potreba naših korisnika.

a) Vodovodni sistem Podgorica

Ovaj sistem snabdijeva vodom: potrošače Glavnog grada (sa prigradskim naseljima), opštinu u okviru Glavnog grada - Golubovci i dio opštine Danilovgrad.

Vodoizvorišta

Sastavni dio vodovodnog sistema „Podgorica“ su tri izvorišta: „Mareza“, „Zagorič“, „Ćemovsko polje“ i bunar „Dinoša B2“. Instalirani maksimalni zahvatni kapaciteti ovih izvorišta su:

• PS „Mareza I“	550 l/s
• PS „Mareza II“	1600 l/s
• PS „Zagorič“	545 l/s
• PS „Ćemovsko polje“	410 l/s
• PS „Dinoša B2“	70 l/s

► **Mareza** je najstarije izvorište. Ukupna površina zone neposredne zaštite zahvata prostor od 593.263 m². Ostali dio prostora pripada užoj zoni zaštite, ukupne površine 103.570 m². Njegova eksploatacija je počela prije 65 godina. U sastavu ovog vodoizvorišta su objekti: kaptažni rov, kaptaža Velje oko, kaptaža Pod vrbom, kaptaža Oko, Crpna stanica „Mareza 1“ i „Mareza 2“ i poslovni objekat.

Kaptaža „Velje oko“ je građevina formirana od montažnih elemenata dvanaestougaoznog oblika, prečnika 12 m. Dno je slobodno i zapremina objekta je oko 798 m³. Objekat je sagrađen 1982. godine i predstavlja sabirnu građevinu, odakle se sirova voda preko dva čelična cjevovoda Ø 800 mm doprema do objekata CS „Mareza 1“ i CS „Mareza 2“.

Kaptaža „Pod vrbom“ je zagatna građevina poligonalnog oblika, promjenjive širine od 4–8 m i dužine 26,5 m, dubine cca 2,4 m iz čega proizilazi da je zapremina oko 662 m³. Objekat je sagrađen 1994. godine i između ovog objekta i kaptaže „Pod vrbom“ izgrađen je čelični cjevovod Ø 600 mm, dužine 50 m.

Kaptaža „Oko“ je površine 135 m² koju zahvata kaptažna građevina sa prelivom i zatvaračnicom. Zapremina je cca 388 m³. Od kaptaže „Oko“ do kaptaže „Velje oko“ je izveden čelični cjevovod Ø 900 mm, dužine 225 m. Višak vode se odvodi iz preliva, prelivnim kanalom otvora 1,50 x 1,50 m, dužine 239 m, izgrađenim od betonskih montažnih elemenata. Objekat je sagrađen 1995. godine.

Objekat kaptažnog rova je dimenzija presjeka 1,00 x 1,80 m, ukupne dužine 177 m. Ukupna zapremina je cca 320 m³ i objekat je izgrađen 1950. godine. Povezan je sa sabirnim bazenom objekta CS „Mareza 1“ betonskim cjevovodom Ø 600 mm. Objekat CS „Mareza 1“ je prizemni objekat korisne površine 170 m² i visine od 4,20 – 5,00 m.

Sadržaj objekta sačinjavaju prostor za pumpe, prostorija za automatsko hlorisanje i trafostanica. Objekat je sagradjen 1950. godine i rekonstruisan 2016. godine. Trenutno je opremljen sa četiri pumpe, ukupnog kapaciteta 550 lit/s (80l/s, 80l/s, 130l/s, 130l/s, 130l/s). Godine 2009. unutar objekta instalisan je novi sistem automatskog hlorisanja sa mjeračima protoka za tri potisna cjevovoda, tako da postoji mogućnost kontinuiranog praćenja svih parametara. Usljed dugogodišnje eksploatacije, dolazilo je do čestih mehaničkih kvarova, a održavanje dotrajalih pumpnih agregata, elektro i mašinske opreme iziskivalo je velike troškove. Iz tog razloga Društvo je u 2016. godini rekonstruisalo Crpnu stanicu „Mareza 1“, koja je obuhvatila izgradnju građevinskog objekta CS, ugradnju hidromašinske opreme, demontažu postojeće opreme u CS postrojenju TS 10/0,4 Kv 2x630 kVA i montažu nove opreme. Ove aktivnosti su dovele do unifikacije pumpnih agregata, što će omogućiti lakše i efikasnije održavanje ovog sistema. Ovaj objekat iako podveden pod termin rekonstruisan, ustvari predstavlja potpuno novu građevinu uklopljenu u cjelinu starog objekta. Uporedo sa ovim aktivnostima izvršena je i adaptacija starog objekta.

PS „Mareza 2“ konstruktivno je riješena u tri nivoa i to: prizemlje površine 406 m² u okviru koga su kontrolna soba, mašinska hala, hlorinatorska stanica i trafostanica. Gornji podrum je korisne površine 189 m², u okviru koga je komora sa zatvaračima, radionica i aku baterija. Donji podrum ili sabirni bazen sastoji se iz dva rezervoara ukupne površine 54,51 m². Dubina rezervoara kreće se od 4,44 – 3,24 m, a ukupna zapremina je oko 196 m³. Objekat je gradjen fazno i kompletiran je 1995. godine, od kada je u aktivnoj eksploataciji. Realizacijom Projekta rekonstrukcije PS „Mareza 2“ ugrađena su 4 (četiri) nova pumpna agregata sa kompletnom mjernom opremom, povećani su radni i instalisani kapaciteti, sada radni kapacitet iznosi 960 l/s (3x320 l/s), a instalisani 1.600 l/s (4x400 l/s). Zamjena pumpnih agregata i elektromotora riješila je i problem povećanog stepena vibracije, koji su onemogućavali angažovanja pumpnih agregata u punom kapacitetu. Projekat je završen u martu 2012. godine i finansiran je iz sredstava donacije Vlade Japana.

Poslovni objekat je izgradjen 1953. godine, rekonstrukcija i manja nadogradnja izvršena je 1978. godine, a detaljna rekonstrukcija objekata izgradjena je 2008. godine. Objekat je prizemni sa podrumom ukupne korisne površine oko 260 m².

U okviru ove vodoizvorišne zone redovno se vrše aktivnosti na ispiranju i dezinfekciji svih kaptaza. Sa ciljem obezbjeđivanja uslova očuvanja kvaliteta sirove vode vodoizvorišta "Mareza", posmatrano sa ekološkog aspekta, kao i obezbjeđenje ispravnosti fizičko-hemijskih i mikrobioloških karakteristika vode.

Naime zbog specifičnosti položaja izvorišta, čiji je horizont dužine preko 1.000 m, i vrela na istom koja stalno daju vodu, u razradi je predlog načina i metodologije dezinfekcije kaptaza.

Na samom vodoizvorištu voda je usporena mostom i ustavom ispod mosta gdje se skreće dio vode u urađeni betonski kanal preko Tološkog polja i Lješkopoljskog polja do rijeke Morače. Preostali dio voda ide koritom rijeke Trešenice, dajući vode rijeci Matici odnosno Sitnici na jugu. Iz svake kaptaze prelivni kanali ulivaju se direktno u jezero (naprijed navedeni usporeni dio vode) pa dezinfekcija zahtijeva veliki oprez.

Zavisno od potreba i u narednom periodu će se na ovom dijelu jezera izvoditi aktivnosti kako ne bi došlo do ugrožavanja biljnog i životinjskog svijeta u vodi u slučaju nadolaska velikih voda (pojava evidentna od davnina). Takođe, nastaviće se i sa aktivnostima koje se odnose na:

- čišćenje kanala prelivnih voda koje nastaju na prostoru svih izvorišta,
- provjeriti kvalitet šljunka i izvršiti njegovu zamjenu,
- rasčišćavanje jezera od trske i ostalog vodenog rastinja sa korijenjem,
- vađenje, transport i deponovanje mulja i šiblja na površini jezera gdje je izvršeno i sječenje trske,
- čišćenje obodnih ivica jezera od drveća i biljnog rastinja,
- uklanjanje rastinja i taloga oko brana odnosno ispusta,
- provjera brana, opravka, razrađivanje i podmazivanje,
- nakon kompletnog čišćenja mulja sa dna jezera i kanala izvršiće se zasipanje ispranim i granuliranim pijeskom i šljunkom.

Čišćenje kanala i jezera su permanentne aktivnosti kojima obezbjeđuje normalno oticanje vode i time sprječava eventualno miješanje jezerske vode sa vodom u kaptazama i zamućenju istih.

► **Vodoizvorište „Zagorič“** koristi vodu iz bušenih bunara, a njegova eksploatacija je počela prije 45 godine. Na kompleksu vodoizvorišta, koji je ogradjen, postoji objekat za smještaj mašinske, elektro i hlorne opreme, korisne površine oko 101 m². Objekat je sagradjen 1978. godine u okviru koga se nalazi bunar B2, presjeka Ø 500 mm i dubine 70 m koji je sagradjen 1969. godine. Bunar B1 izgradjen je 1971. godine i presjeka je Ø 600 mm, dubine 50 m i nalazi se u objektu šestougaoanog oblika, površine 21 m². Treći bunar izgradjen je 1975. godine i presjeka je Ø 600 mm, dubine 50 m. Bunar B4 izveden je 2008. godine, presjeka je Ø 800 mm, dubine 75 m.

Kapacitet ovog vodoizvorišta je 545 l/s. Bunari B1 i B2 su opremljeni pumpnim agregatima starije proizvodnje (sa dugim vratilom), kapaciteta po 125 l/s. Bunari B3 i B4 posjeduju potopne pumpne agregate novije proizvodnje, kapaciteta 60 l/s i 90 l/s.

U proteklom periodu na ovom vodoizvorištu izvršene su značajne investicione aktivnosti, od proširivanja zaštitne zone, povećanje kapaciteta bušenjem bunara B4, rekonstrukcijom elektro opreme i povećanjem snage transformatorske stanice, rekonstrukcijom hlorne opreme i ugradnjom mjerne opreme.

U 2014. godini završeni su radovi na bušenju i opremanju bunara B5. Kapacitet bunara B5 je 145 l/s i to je bunar sa najvećim kapacitetom na području Glavnog grada. Novoizgrađeni bunar je stavljen u funkciju i zamijenio je najstariji bunar B1.

► **Vodoizvorište „Ćemovsko polje“** raspolaže sa 5 bunara, kapaciteta 410 l/s (70 l/s, 50 l/s, 70 l/s, 110 l/s, 110 l/s). Na ovom vodoizvorištu izgradjeno je 10 pijezometarskih bušotina profila 2" i dubine 60 m.

Komandna zgrada je prizemni objekat, korisne površine 80 m² u okviru koga su prostorije za hlorisanje, komandna sala, sala sa elektro ormarima i trafostanice. Objekat je izgradjen 1999. godine. U periodu od 1999. do 2005. godine, sukcesivno su puštani bunari u rad. U prethodnom periodu instalirana je oprema za automatsko hlorisanje potisnute vode, sa dopunskom mjernom opremom.

Iz vodovodnog sistema Podgorica, u izvještajnom periodu (januar-decembar 2018.godine) je potisnuto 33.685.848 m³ vode, i to sa: PS „Mareza“ 21.908.489 m³, PS „Zagorič“ 6.047.571 m³, PS „Ćemovsko polje“ 4.622.966 m³. Takođe je sa PS „Dinoša B2“ za potrebe Glavnog grada potisnuto 1.106.822 m³. Ukupno je fakturisano 17.614.212 m³.

Vodosnabdijevanje opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci

Generalnim rješenjem vodosnabdijevanja naselja na području Zete predviđeno je vodosnabdijevanje ovog područja iz dva pravca i to:

- iz pravca Glavnog grada, cjevovodom DN 450 mm
- iz pravca Vuksanlekića, cjevovodom DN 350 mm.

Pored glavnih pravaca za vodosnabdijevanje Zete planirano je povezivanje cijelog sistema sa izgradnjom dva rezervoara i to:

- rezervoar Vranjska Gora, zapremine $V=800 \text{ m}^3$
- rezervoar Orlovina, zapremine $V=2000 \text{ m}^3$.

U prethodnom periodu su realizovani sledeći radovi:

- Iz pravca Glavnog Grada u ranijem periodu izveden je primarni cjevovod do Golubovaca i planirana sekundarna mreža usputnih potrošača (Mojanovići i Balijače, Bijelo Polje-Plavnica, Golubovci-Vukovački most, Selo Srpska, Mahala, Botun, Ljajkovići, Mitrovići, Balabani, Trešnjica, i dr.)
- Iz pravca Vuksanlekića:
 1. Bunar u Vuksanlekićima koji služi za vodosnabdijevanje Zete
 2. Primarni cjevovod od vodoizvorišta Vuksanlekići do ogranka za Lekovića Goru, DN 300 mm
 3. Primarni cjevovod DN 350 od ogranka za Lekovića Goru do Mataguža
 4. Primarni cjevovod DN 350 od Mataguža do Golubovaca
 5. Rezervoar za Lekovića Goru zapremine $V=800\text{m}^3$, kao i pristupni put do rezervoara
 6. Opremanje bunara za Zetu na vodoizvorištu Vuksanlekići.

U 2014. godini završeni su svi radovi na rekonstrukciji i izgradnji sistema za vodosnabdijevanje u opštini u okviru Glavnog grada - Golubovci, a odnosili su se na:

- izradu vodovoda za naselje Donje Zete - dionica kroz Beglake i Goričane,
- vodosnabdijevanje Donje Zete - dionica Vukovački most – rezervoar Orlovina,
- izvođenje radova na rezervoaru Orlovina sa pristupnim saobraćajnicama,
- izvođenje radova na vodosnabdijevanju Gornje Zete – Mitrovići, Ljajkovići, Botun i Cijevna,
- izradu vodovoda za naselje Donja Zeta – dionica kroz Vukovce,
- izradu vodovoda za naselja Donje Zete – cjevovod za naselje Gošići,
- izradu vodovoda za naselja Donje Zete – cjevovod za naselje Gostilj,

- izradu vodovoda za naselja Donje Zete – cjevovod za naselje Mataguži I i II dio,
- izradu vodovoda za naselja Donje Zete – cjevovod za naselje Balijače,
- izvođenje radova na izgradnji vodovodne mreže u naseljima Mahala, Šušunja i Golubovci.

Ukupna vrijednost izvedenih radova iznosila je oko 3,5 miliona eura. Realizacijom ovog Projekta omogućilo se priključenje stanovnika područja opštine u okviru Glavnog grada – Golubovci, na sistem organizovanog vodosnabdijevanja Glavnog grada Podgorice. Trenutno je na vodovodni sistem priključeno oko 2.697 potrošača.

U 2016. godini izvedeni su radovi na izgradnji sekundarne vodovodne mreže za naselja Mahala, Mojanovići i Goričani i Balijače.

U 2017. godini na teritoriji opštine u okviru Glavnog grada – Golubovci, završeni su radovi ukupne vrijednosti od oko 202 hiljade eura i to:

- Vodovod na teritoriji opštine u okviru Glavnog grada – Golubovci, naselje Bijelo Polje;
- Izgradnja vodovodne mreže u naselju Mahala i Goričani – opština u okviru Glavnog grada – Golubovci
- Rekonstrukcija postojeće vodovodne mreže na području opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci – naselje Mahala.

U izvještajnom periodu tj. u 2018. godini realizovano je 67.777,38 eura što se utrošilo na izgradnju vodovoda u dijelu saobraćajnice Golubovci – Mataguži; izradu vodovodne mreže u naselju Bijelo Polje i drugih instalaterskih radova na prespajanju potrošača, formiranju čvorova na gradskoj vodovodnoj mreži i dr.

Vodovodna mreža

Jedan od osnovnih preduslova urednog vodosnabdijevanja je adekvatno održavanje vodovodne mreže. Ista je podijeljena na primarnu mrežu, koja obuhvata transportno distributivne cjevovode, sekundarnu mrežu sa koje se snabdijevaju potrošači i tercijarnu mrežu koja u većini slučajeva predstavlja priključni dio cjevovoda od sekundarne mreže do mjernog mjesta potrošača.

Procijenjena dužina primarne i sekundarne mreže, preko koje se distribuira voda do potrošača, iznosi cca 700 km primarne i 330 km sekundarne mreže, dok se dužina tercijarne mreže procjenjuje na cca 370 km. Ukupna procijenjena dužina vodovodne mreže na području vodovodnog sistema Podgorice iznosi cca 1.400 km.

Aktivno snimanje i ažuriranje katastra u digitalnoj formi vodovodnog sistema Podgorice, počelo je od 2000. godine na osnovu postojećeg materijala. Trenutni podatak o snimljenoj mreži i vodovodnim čvorovima na njoj, proizvod je isključivo rada na terenu, odnosno potvrde podatka kroz precizno snimanje geodetskim instrumentima. Do sada je snimljeno i katastarski obrađeno ukupno 689.560,98 m vodovodne mreže.

Mreža se sastoji iz cjevovoda raznih prečnika, tipova i starosti. U tabeli su date vrste vodovodnog materijala za dio snimljenog katastra mreže.

Tabela br.2: Učešće pojedinih materijala u ukupno snimljenoj mreži

Materijal	Dužina (m)	Procenat (%)
AC (azbest-cement)	140.697,18	20
PEVG (polietilen visoke gustoće)	440.317,83	64
LG (liveno-gvozdeni cjevodovod)	11.375,34	2
D (duktil)	26.203,99	4
PVC (polivinil hlorid)	2.746,53	0
CELIK (čelični cjevovod)	8.357,08	1
PC (pocinčani cjevovod)	54.533,25	8
Nepoznato	5.329,78	1
Ukupno	689.560,98	100

Kao što je i prethodnih godina bila praksa, uporedo sa dopunom katastra instalacija, za čim postoji potreba naročito u dijelu sekundarne i tercijarne mreže, Društvo u kontinuitetu izvodi aktivnosti na saniranju i zamjeni pojedinih cjevovoda, kroz rekonstrukciju vodovodne mreže. Zbog širenja vodovodne mreže i zamjene azbest cementnih cijevi, procenat učešća azbest cementnih cijevi u ukupnoj mreži se smanjuje.

Prioritetna aktivnost u narednom periodu biće potpuno izbacivanje azbest cementnih cjevovoda sa sekundarne mreže, zamjena azbest cementnih cjevovoda na primarnoj mreži i pronalaženje određenih metoda za oblaganje unutrašnjosti azbest cementnih cijevi na primarnoj mreži, tamo gdje nije finansijski opravdano mijenjati postojeće (magistralni cjevovodi velikih prečnika).

Kako je u srednjoročnoj projekciji razvoja vodosnabdijevanja za područje Glavnog grada planirano i dalje će se preduzimati aktivnosti na zamjeni azbest cementnih cijevi u djelovima grada gdje su se do sada dešavali najčešći kvarovi. Osim azbest-cementne cijevi i PVC kao materijal je izbačen iz upotrebe i takođe je potrebno izvršiti i njegovu zamjenu u narednom periodu.

Rezervoarski prostor Glavnog grada Podgorica

Širenje sistema Glavnog grada i njegovo spajanje sa opštinom u okviru Glavnog grada Golubovci i Opštinom Tuzi, prouzrokovalo je izradu novog rezervoarskog prostora.

Trenutno se raspolaže sa sledećim rezervoarima, ukupnog kapaciteta 8.400 m³ i to:

- Rezervoar „Ljubović“, kapaciteta 3.000 m³
- Rezervoar „Gorica“, kapaciteta 1.200 m³
- Rezervoar „Vuksanlekići“, kapaciteta 800 m³
- Rezervoar „Milješ“, kapaciteta 200 m³
- Rezervoar „Lekovića gora“, kapaciteta 800 m³
- Rezervoar „Dinoša“, kapaciteta 400 m³
- Rezervoar „Orlovina“, kapaciteta 2.000 m³.

Obzirom na prosječnu dnevnu potrošnju vode, rezervoarski prostor sa kojim raspolaže vodovodni sistem Glavnog grada, predstavlja oko 9% od dnevnih potreba. Očito je da je ova zapremina nedovoljna i da je potrebno usmjeriti aktivnosti na njenom povećanju. Uobičajena praksa jeste da veličina rezervoarskog prostora bude do 30% u odnosu na dnevne potrebe.

Rezervoarski prostor – Podgorica

Najveći nedostatak rezervoarskog prostora je upravo u Podgorici, gdje se raspolaže sa tri rezervoara, ukupnog kapaciteta 6.200 m³ i to:

- Rezervoar „Ljubović“, kapaciteta 3.000 m³
- Rezervoar „Gorica“, kapaciteta 1.200 m³
- Rezervoar „Orlovina“, kapaciteta 2.000 m³.

Postojeći rezervoarski prostor na Ljuboviću povezan je primarnim cjevovodima nedovoljnog profila i u ovom trenutku ne može se govoriti o njegovoj potpunoj funkciji, pogotovo u ljetnjim mjesecima, kada je ovaj rezervoar gotovo prazan. Rezervoarski prostor na brdu Gorica koristi se u protivpožarne svrhe i trenutno je u funkciji.

Studijom izvodljivosti vodosnabdijevanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda Glavnog grada Podgorica, koja je završena u aprilu 2011. godine, obrađen je razvoj hidrotehničke infrastrukture na području Glavnog grada Podgorice. U dijelu koji se odnosi na vodosnabdijevanje, obrađen je objekat centralnog rezervoara od 20.000 m³ sa glavnog vodoizvorišta Mareza u dužini od oko 9.000 m. Urađena je Studija lokacije za rezervoar „Vršak“ od strane Agencije za izgradnju i razvoj Podgorice.

b) Vodovodni sistem "Tuzi"

Ovaj sistem snabdijeva vodom Opštinu Tuzi. Ukupno instalisani kapacitet je oko 220 l/s.

Vodu koristi iz bunara:

- PS „Tuzi“ 12 l/s
- PS „Milješ“ 78 l/s (43l/s, 20 l/s, 15 l/s)
- PS „Vuksanlekići“ 130 l/s (45 l/s, 85 l/s)

Iz vodovodnog sistema „Tuzi“ u izvještajnom periodu (januar- decembar 2018. godine) potisnuto je 2.073.234 m³, a fakturisana ukupna količina od 647.817 m³.

U toku 2011. godine, od strane Agencije za izgradnju i razvoj Podgorice, izbušen je i opremljen bunar u Vuksanlekićima, kapaciteta 85 l/s sa ugradnjom pumpne stanice i pratećom opremom. Sredinom 2012. godine isti je testiran i njegovim završetkom omogućeno je snabdijevanje vodom dijela naselja Južne Malesije i GO Golubovci.

U toku 2006. godine, izvršena je rekonstrukcija vodoizvorišta „Milješ“ i tom prilikom je povećan kapacitet ovog vodoizvorišta bušenjem trećeg bunara.

Ovaj sistem raspolaže sa:

- rezervoarom „Vuksanlekići“, izgrađenim i puštenim u funkciju 2010. godine, kapaciteta 800 m³,
- rezervoarom „Milješ“, kapaciteta 200 m³ i
- rezervoarom „Lekovića gora“, izgrađenim 2012. godine, kapaciteta 800m³.

Ukupni kapaciteti rezervoara iznose 1.800 m³.

Kao sastavni dio jedinstvenog vodovodnog sistema Tuzi od 2011. godine, egzistira i vodovodni sistem Južna Malesija, koji obuhvata tri mjesne zajednice: Sukurić, Vuksanlekići i Vranj.

Tokom 2012. godine završena je primarna i veći dio sekundarne mreže na području Južne Malesije. Ukupno je izrađeno oko 30 km vodovodne mreže i priključeno oko 200 potrošača na vodovodni sistem Tuzi. Ovim Projektom obuhvaćena su sljedeća naselja Vranj, Vladna, Vuksanlekići, Dušići, Sukuruć, Drešaj, Podhum.

Društvo je prethodnih godina pristupilo realizaciji značajnih investicija na ovom području, kako bi se riješio problem kvarova, curenja i nelegalnog korišćenja vode sa mreže, a kako bi se sa druge strane uticalo na smanjenje gubitaka vode.

Izgradnja nove mreže u južnim djelovima Opštine Tuzi i rekonstrukcija vodovodne mreže u centralnim djelovima naselja Tuzi, imale su za cilj, omogućavanja redovnog vodosnabdijevanja građana na ovom području. Tako su u toku 2015. godine završene aktivnosti na rekonstrukciji oko 20 km vodovodne mreže (zamjena cjevovoda) na području Opštine Tuzi (Tuzi I, Tuzi III, Karabuško polje i južni djelovi), odnosno u djelovima gdje su evidentirani najveći gubici na mreži.

Takođe, završetkom izgradnje primarnog vodovoda u dužini od 7 km za seosko naselje Kuće Rakića, omogućeno je priključenje na mrežu oko 90 domaćinstava. Završena je i izgradnja sekundarne mreže u Sukuruću (dužina oko 10 km) i omogućeno je priključenje dodatnih 100 domaćinstava na vodovodnu mrežu, čime je kompletirana sekundarna mreža, kao i vodovodni sistem na području Južne Malesije.

Ukupna vrijednost ovih investicija iznosila je oko 2 miliona eura €.

U 2016. godini završeni su radovi na rekonstrukciji vodovodne mreže u Tuzima (naselje sa desne strane puta Tuzi – Božaj). Vrijednost radova iznosila je 146.554,06 €, a finansirani su iz sredstava Budžeta Glavnog grada.

Društvo je takođe u 2016. godini, završilo radove na izgradnji vodovoda za naselje Karabuško polje u Opštini Tuzi – I faza, sa ciljem stvaranja realnih pretpostavki za integraciju Karabuškog polja, koji je sada nezavisni seoski vodovodni sistem, u vodovodni sistem Tuzi, odnosno Glavnog grada. Radovi su se prvenstveno odnosili na rekonstrukciju mreže i normalizaciju vodosnabdijevanja u ljetnjim mjesecima.

Pored ovih, u 2016. godini završene su aktivnosti na širenju vodovodne mreže u brdskom dijelu ove Opštine, u selu Traboin i Nabom. Radovi su se odnosili na izgradnju potisnog i distributivnog cjevovoda na pumpnoj stanici, čime je omogućeno priključenje oko 30 domaćinstava na vodovodnu mrežu.

U 2017. godini završeno je radova u vrijednosti od oko 430 hiljada eura i to:

- rekonstrukcija sekundarne vodovodne mreže i prespajanje potrošača na cjelokupnoj teritoriji Opštine Tuzi,
- radovi na izgradnji cjevovoda PEVG DN 63 mm u naselju Omerbožovići II visinska zona.
- radovi na izgradnji novih cjevovoda u naselju Šipčanik-Tuzi sa izmiještanjem postojećih vodomjera u novoizgrađene šahtove, koji se nalaze na javnoj površini.
- adaptacija vodovodne mreže u Karabuškom polju (II faza), čime se i ovaj sistem, povezuje na vodovodni sistem Tuzi, odnosno Glavnog grada.

- Završetkom ovog projekta, sva sela ravničarskog dijela, odnosno oko 98% stanovništva Opštine Tuzi će biti povezano na organizovani sistem vodosnabdijevanja;
- realizacija projekta vodosnabdijevanja Hota, za naselja Spinja i Skorać. Hoti predstavljaju brdski dio Opštine Tuzi, koji nije imao organizovano vodosnabdijevanje. S tim u vezi, tokom 2015. godine izrađena je projektna dokumentacija, dok je početak I faze radova započet 2016. godine. Radovi koji su se odnosili na I fazu završeni su, uz pomoć Direkcije za javne radove, početkom 2017. godine. Isti su se odnosili na povezivanje vodovodnog sistema Tuzi i budućeg sistema u Hotima, izgrađen je rezervoarski prostor i magistralni cjevovodi prema selima Spinja i Skorać. Završeni su radovi na sekundarnoj mreži (4 km) u selima Spinja i Skorać, vrijednosti 44 hiljade eura.

U toku 2018. godine na području Opštine Tuzi realizovano je oko 270 hiljada eura radova koji su se odnosili na rekonstrukciju mreže na putu prema Matagužima (pored pijace); izgradnju vodovodne mreže u naseljima Milješ, Vuksanlekići, Sukuruć, Podhum, Vranj-Tuzi; izgradnju vodovodne mreže i formiranje čvorova u naselju Šipčanik, intervencije na poboljšanje vodosnabdijevanja tog područja. Najveći iznos sredstava (od preko 90 hiljada eura) utrošen je na izgradnju vodovoda za naselje Koći i adaptaciju vodovodne mreže u naselju Karabuško polje.

c) Vodovodni sistem "Dinoša"

Vodovodni sistem „Dinoša“ je pušten u rad 2008. godine. Sa njega se vrši snabdijevanje vodom oko 280 potrošača u naselju Dinoša. Vodu koristi iz bunarskog izvorišta na kome se nalazi bunar kapaciteta 28 l/s. Bunarsko izvorište je opremljeno sa objektom crpne stanice u kome se nalazi elektro-mašinska i hlorna oprema. Unutar samog sistema izgradjen je rezervoar zapremine 400 m³, dok je dužina vodovodne mreže oko 13 km.

U toku 2013. godine završena je realizacija Projekta otvaranja novih kapaciteta na vodoizvorištu Dinoša i njegovo povezivanje na vodovodni sistem Glavnog grada. Bunar kapaciteta 60-70 l/s je pušten u rad. Značaj ovog Projekta je u tome što će se sa novim količinama poboljšati vodosnabdijevanje u rubnim djelovima grada prvenstveno na Vrelima Ribničkim i naselju Konik. Ujedno stvoriće se preduslovi za povezivanje pojedinih naselja na vodovodnu infrastrukturu (naselju Omerbožović), koja do sada nijesu imala sistem vodosnabdijevanja.

Iz ovog vodovodnog sistema u izvještajnom periodu (januar - decembar 2018. godine), potisnuto je 1.234.907 m³ vode (za potrebe vodovodnog sistema „Podgorica“ 1.106.822 m³, a ostatak 128.085 m³ za Dinošu). Od potisnute vode za Dinošu, fakturisana je ukupna količina od 63.578 m³.

3.1.2. Ukupno potisnuta i fakturisana voda, kao i gubici vode u 2018. godini

Na osnovu podataka o potisnutoj i fakturisanjoj količini vode za 2018. godinu, utvrđeno je da gubici iznose 17.561.560 m³ ili 48,94%.

Tabela br.3: Ukupni gubici vode

R.b.	Elementi	Ostvareno
1.	Potisnuto u m³	35.887.167
1.1	Vodovodni sistem Podgorica	33.685.848
	PS "Mareza"	21.908.489
	PS "Zagorič"	6.047.571
	PS "Ćemovsko polje"	4.622.966
	PS "Dinoša B2" (za potrebe Podgorice)	1.106.822
1.2	Vodovodni sistem Tuzi	2.073.234
1.3	Vodovodni sistem Dinoša - PS "Dinoša B1"	128.085
2.	Fakturisana količina u m³	18.325.607
2.1	Privreda	1.983.393
2.2	Ustanove	775.740
2.3	Zelenilo i sportski objekti	624.302
2.4	Domaćinstva	12.759.864
2.5	Danilovgrad	2.163.415
2.6	Hidranti	18.893
3.	Gubici u m³ (1-2)	17.561.560
	U % (3:1)	48,94

Gubici su iznad planiranih Programom rada za 2018. godinu (48,00%). U narednom periodu aktivnosti na smanjenju gubitaka se moraju intenzivirati. Prije svega moraju se poboljšati aktivnosti od strane nadležnih službi ovog Društva što se tiče mjerenja i očitavanja potrošnje, kao i aktivnosti u cilju smanjenja tehničkih gubitaka na mreži i objektima mreže, isključenja sa vodovodne mreže onih korisnika koji su nelegalno priključeni i koji redovno ne izmiruju svoje račune i dr.

Na dan 31.12.2018.godine u bazi podataka Društva bilo je evidentirano ukupno **83.950** aktivnih potrošača, od čega:

- u kategoriji pravna lica (privreda, mala privreda, ustanove, gradilišni priključci, zelenilo i sportski objekti) 9.286,
- u kategoriji domaćinstva 74.664 (32.124 potrošača u privatnom sektoru i 42.540 potrošača u stambenom sektoru).

3.1.3. Potisnuta količina vode u odnosu na prethodnu godinu i plan za 2018. godinu

U 2018. godini ukupno je potisnuto sa svih izvorišta 35.887.167 m³ vode, što je:

- za 0,67 % manje u odnosu na prethodnu godinu,
- za 1,68 % manje u odnosu na plan.

Tabela br.4: Potisnuta količina vode

Potisnuta voda u m³				
Ostvareno u 2017	Plan za 2018	Ostvareno u 2018	Index	
1	2	3	3/1	3/2
36.128.958	36.500.000	35.887.167	99,33	98,32

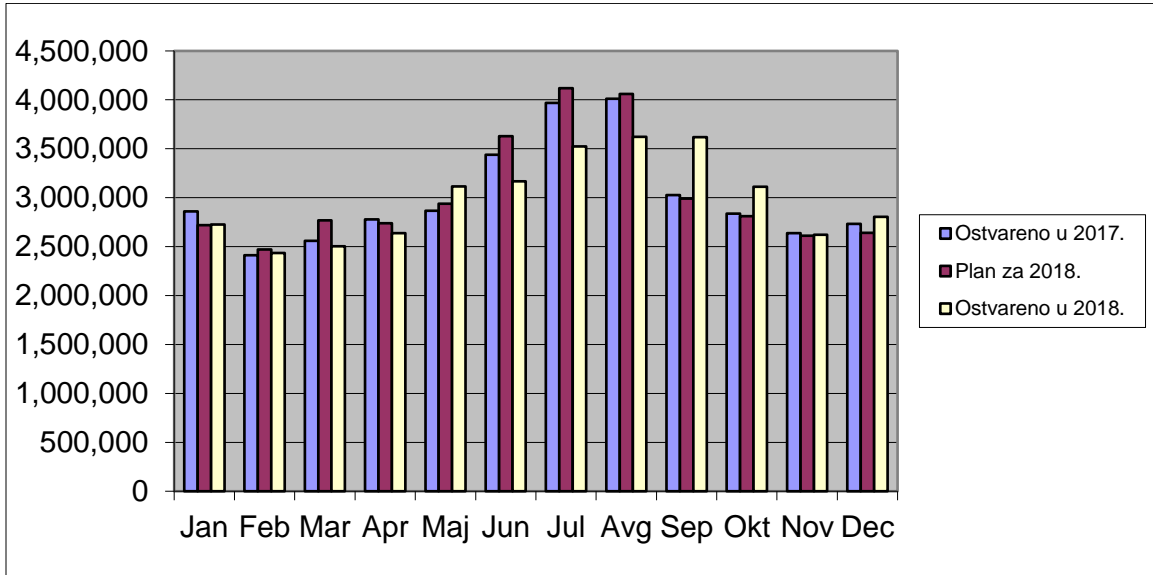
Obzirom na sušno ljeto u posmatranoj godini, moramo istaći da se vodilo računa da uz odgovarajući režim rada pumpnih stanica ostvarimo manji potisak u odnosu na plan i prethodnu godinu.

Slijedi prikaz potisnute količine vode po mjesecima za izvještajnu i prethodnu godinu i plana za 2018. godinu:

Tabela br.5: Potisnuta količina vode po mjesecima, za izvještajnu i prethodnu godinu i plan za 2018. godinu:

Mjeseci	Ostvareno u 2017	Plan za 2018	Ostvareno u 2017
Januar	2.858.699	2.720.000	2.724.395
Februar	2.413.231	2.470.000	2.434.513
Mart	2.560.023	2.770.000	2.502.152
April	2.777.214	2.740.000	2.638.096
Maj	2.867.779	2.940.000	3.116.466
Jun	3.440.471	3.630.000	3.168.873
Jul	3.967.678	4.120.000	3.524.131
Avgust	4.010.791	4.060.000	3.623.406
Septembar	3.025.392	2.990.000	3.618.018
Oktobar	2.835.823	2.810.000	3.110.618
Novembar	2.638.491	2.610.000	2.621.007
Decembar	2.733.366	2.640.000	2.805.492
Ukupno (m3)	36.128.958	36.500.000	35.887.167
Prosjek	3.010.747	3.041.667	2.990.597

Grafik br.1: Potisnuta količina vode po mjesecima u odnosu na prethodnu godinu i plan za 2018. godinu

3.1.4. Fakturisana količina vode u 2018. godini

U 2018. godini ukupno je fakturisano 18.325.607 m³ vode, što je:

- za 1,43 % manje u odnosu na 2017. godinu,
- za 3,45 % manje u odnosu na plan.

Tabela br.6: Ukupno fakturisana količina vode

Fakturisana voda u m ³				
Ostvareno u 2017	Plan za 2018	Ostvareno u 2018	Index	
1	2	3	3 /1	3/2
18.591.492	18.980.000	18.325.607	98,57	96,55

U 2018. godini ukupna količina fakturirane vode je za 1,43% manja u odnosu na ukupne fakturirane količine u prethodnoj godini. Kako smo i ranije navodili jedan od značajnijih faktora za povećanje ili smanjenje potrošnje vode je svakako sezonski karakter (sušno ili kišno ljeto), ali se u narednom periodu moraju intenzivirati aktivnosti od strane nadležnih službi ovog Društva, što se tiče mjerenja i očitavanja potrošnje, kao i evidentiranja korisnika koji su nelegalno priključeni na mrežu.

Tabela br.7: Procenat učešća u ukupnoj fakturi, po kategorijama potrošača

Kategorije potrošača	Fakturisane količine u m ³	Procenat učešća
Privreda	1.226.127	6,69
Mala privreda	694.121	3,79
Ustanove	775.740	4,23
Zelenilo i sportski objekti	624.302	3,41
Gradilišni priključci	63.145	0,35
Stambeni sektor	5.538.893	30,22
Privatne kuće	7.220.971	39,40
Danilovgrad	2.163.415	11,81
Hidranti	18.893	0,10
Ukupno	18.325.607	100,00

Kao i prethodnih godina, najveća količina vode fakturirana je sektoru domaćinstva, odnosno 30,22% od ukupne fakture se odnosi na stambeni sektor, a 39,40% na privatne kuće. Vodovodu Danilovgrad fakturirano je 11,81% od ukupno fakturirane količine vode, dok je sektoru privrede fakturirano 6,69%. Preostalih 11,88% odnosi se na ostale kategorije potrošača.

3.1.5. Održavanje crpnih stanica

U periodu 2018. godine vršene su aktivnosti na redovnom održavanju pumpnih stanica, bunara i rezervoara, od kojih izdvajamo sledeće:

- praćenje pritiska u sistemu,
- praćenje ravnomjernog stepena iskorišćenosti pumpnih agregata,
- propisno hlorisanje.

Pored ovih uobičajenih aktivnosti i redovnog održavanja pumpnih stanica, bunara i rezervoara, rađeno je i sledeće:

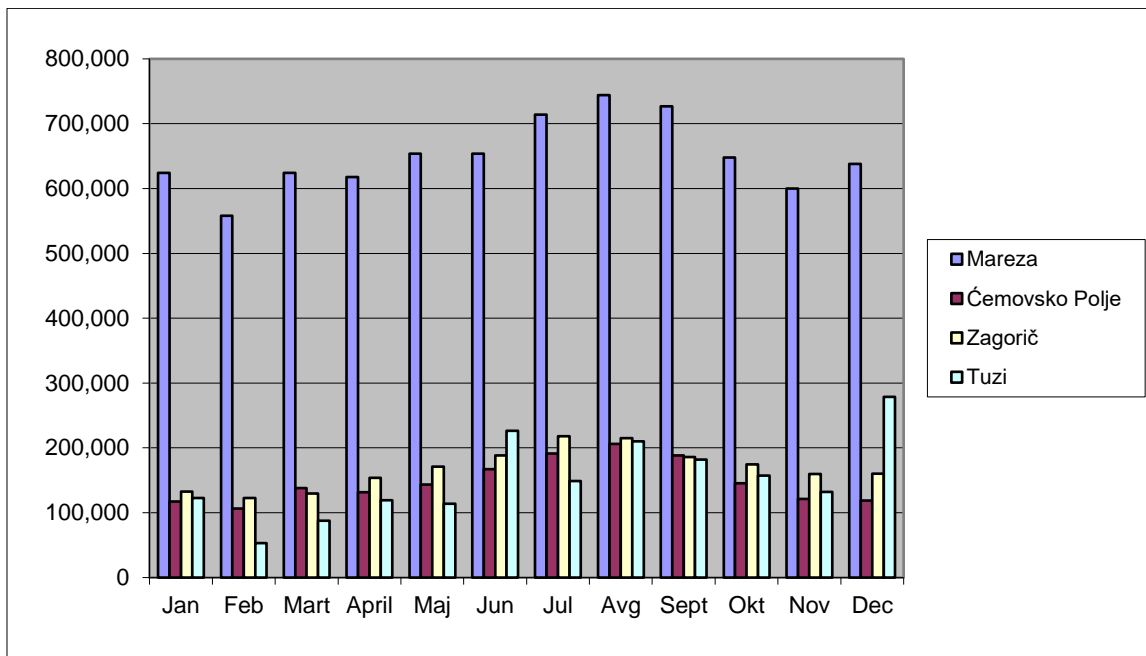
- 1) PS "Mareza":
 - servisiranje dijela hlorne opreme (mješalice analizatora hlora, rotometra, ventila na hlornoj boci ...);
- 2) PS "Ćemovsko polje":
 - servisiranje buster pumpi;
 - servisiranje hlorne opreme na hlornoj instalaciji;
- 3) PS "Zagorič":
 - servisiranje dijela hlorne opreme (ventila na zbirnom vodu, fleksibilne cijevi, bakarne elektrode);
 - servisiranje pumpe broj 5;
- 4) PS "Vuksanlekići":
 - servisiranje dijela hlorne opreme (kućišta, gumica injektora, rotometra, hlorootpornih crijeva, seta kuglica);
- 5) PS "Dinoša":
 - servisiranje dijela hlorne opreme (bakarne elektrode, fleksibilne cijevi, ventila na zbirnom vodu);
 - zamjena buster punpe;
- 6) PS "Bioče":
 - zamjena ventila na zbirnom vodu hlorootpornog crijeva i seta kuglica;
- 7) PS "Kuči":
 - servisiranje dijela hlorne opreme (zaustavnog ventila, fleksibilne cijevi, gumica na regulatoru gasnog hlora);

- 8) PS "Milješ":
 - spuštanje pumpe kapaciteta 30-31l/s u bunar B1;
 - servisiranje dijela hlorne opreme (modula analognog ulaza, mješalice, seta kuglica);
- 9) PS "Iverak":
 - zamjena dozirna pumpe;
- 10) PS "Farmaci":
 - spuštanje nove bunarske pumpe B3 (pumpe van objekta);
 - postavljanje nove pumpe (buster) kapaciteta 8,5l/s;
 - ugradnja impulsnog vodomjera;
- 11) PS "Straganica":
 - ugradnja novog motora na pumpnom agregatu;
- 12) PS "Karabuško polje":
 - ugradnja servisirane dozirne pumpe na hlornoj instalaciji;
- 13) PS "Vranjina":
 - servisiranje dijela hlorne opreme (fleksibilne cijevi, ventila na hlornoj instalaciji);

Imajući u vidu da su pumpne stanice najveći potrošači električne energije u Društvu, redovno se prati režim rada pumpnih agregata i stepen njihove iskorišćenosti.

U ovoj godini je utrošeno 13.421.157 kWh i dajemo pregled potrošnje električne energije pumpnih stanica u izvještajnom periodu.

Grafik br.2: Potrošnja električne energije pumpnih stanica u kWh za 2018. godinu

3.1.6 Održavanje vodovodne mreže

Jedan od osnovnih preduslova urednog vodosnabdijevanja, jeste adekvatno održavanje vodovodne mreže. U 2018. godini su preduzete aktivnosti prikazane u narednoj tabeli.

Tabela br.8: Aktivnosti na tekućem održavanju vodovodne mreže u 2018. godini

R.b.	Opis pozicije	Jed.mj	Ostvareno u 2018. god
1	Otklanjanje kvarova na vodovodnoj mreži i objektima mreže po prijavi	br.interv.	1.184
2	Rekonstrukcija vodovodne mreže	m	2.566
3	Čepovanje i blindiranje cjevovoda i hidranata po zahtjevima trećih lica	kom.	234
4	Postavljanje metalnih poklopaca na otvorima vodovodnih šahtova	kom.	61
5	Postavljanje betonskih poklopaca na otvorima vodovodnih šahtova	kom	34
6	Održavanje vodovodnih armatura na javnim česmama i fontanama	br.interv.	35
7	Pregled i kontrola vodovodne mreže	br.interv.	789
8	Izgradnja novih cjevovoda	m	22.631
9	Formiranje vodovodnih čvorova	kom	227

Napomena:

- Rekonstrukcija vodovodne mreže 2.566 m je izvršena u gradskom reonu.
- Izgrađeno je 22.631 m vodovodne mreže i to u naseljima: Vranići 3.560m, Doljani 1.530m, Kući 1.300m, stara Zlatica 680m, Zelenika 70m, Vrela ribnička 200m, Komani 2.725m, Pelev brijeg 300m, Park šuma Zagorič 180m, Zagorič 195m, Piperi 3.010m, Kakaricka gora 820m, opština u okviru Glavnog grada – Golubovci 1.595m, Opština Tuzi 3.913m i gradski reon Podgorica 2.553m.

U sklopu aktivnosti na pružanju dopunskih usluga trećim licima, vrši se izvođenje vodovodnih priključaka za pravna i fizička lica. Ukupno je izvedeno 1.122 vodovodnih priključaka, od čega za pravna lica 82, a za fizička lica 1.040.

3.1.7. Laboratorija za ispitivanje kvaliteta vode

Kontrola kvaliteta vode za piće je zakonska obaveza svakog vodovoda. „Vodovod i kanalizacija” d.o.o. Podgorica dužno je da obezbijedi stalno i sistematsko registrovanje količina vode i ispitivanje kvaliteta vode na vodozahvatima, u skladu sa Pravilnikom o parametrima, provjeri usaglašenosti, metodama, načinu, obimu analiza i sprovođenju monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu Sl.list CG br.64/18.

Izveštaj o kvalitetu sirove vode, za potrebe nadzornog monitoringa, laboratorija nedeljno prosljeđuje ZU "Institut za javno zdravlje Crne Gore" i Zdravstveno sanitarnoj inspekciji.

U izvještajnom periodu, u internoj laboratoriji izvršena je analiza 977 uzoraka sirove vode sa vodoizvorišta na fizičko-hemijske i 976 uzoraka na mikrobiološke parametre kvaliteta. Pored uzoraka sirove vode, u istom periodu, vršena je kontrola kvaliteta vode iz distributivne mreže pri čemu je analizirano 4.727 uzorak na fizičko-hemijske i 4.759 na mikrobiološke parametre kvaliteta.

Osim redovnih ispitivanja vode za piće koja se isporučuje potrošačima, u internoj laboratoriji se vršilo i ispitivanje vode za potrebe eksternih korisnika (82 uzorka).

U periodu od 03.02. do 10.02., usljed obilnih padavina došlo je do povećanja mutnoće vode sa vodoizvorišta Mareza, pa je bilo na snazi upozorenje javnosti da voda prije prethodnog prokuvavanja nije za piće sve dok se mutnoća ne vrati u dozvoljene granice. Svi ostali parametri kvaliteta, osim parametara mutnoće u periodu obilnih padavina, pokazivali su uobičajene vrijednosti i bili su u skladu sa Pravilnikom.

Rezultati ostalih ispitivanja koja se obavljaju u laboratoriji Društva sa ostalih vodoizvorišta, kao i sa ovog vodoizvorišta, osim u navedenom periodu, pokazuju da je voda za piće koja se isporučuje potrošačima mikrobiološki i fizičko-hemijski ispravna i u skladu sa važećim Pravilnikom.

U junu mjesecu realizovana je druga nadzorna posjeta ATCG, drugog ciklusa akreditacije laboratorije, za potrebe dokazivanja kompetentnosti rada laboratorije. Ovim nadzorom laboratorija je dokazala kompetentnost za utvrđeni obim fizičko-hemijskog i mikrobiološkog ispitivanja vode.

Tokom 2018.godine, na osnovu rezultata učešća u PT šemi za fizičko-hemijska i mikrobiološka ispitivanja ovlašćenih provajdera LGC- Engleska, laboratorija je još jednom dokazala da je kompetentna za metode ispitivanja iz utvrđenog obima akreditacije.

Laboratorija je angažovala Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore za analizu organskih parametara u vodi svih izvorišta u nadležnosti ovog Društva.

Ispitivanje ovih parametara je vršeno u dva ciklusa: septembar i decembar 2018.godine. U isto vrijeme interna laboratorija je vršila fizičko-hemijska i mikrobiološka ispitivanja, na istim uzorcima vode. Na taj način, u 2018.godini, izvršena je kompletna analiza 18 uzoraka sirove vode sa CS: Mareza (2 uzorka- Mareza 1 i Mareza 2), Čemovsko polje (2 uzorka - sa grane 1,2 i 3 i grane 4 i 5), Zagorič (2 uzorka - B5 i B4), Vuksanlekići (2 uzorka - B1 i B2), Dinoša (B1 i B2), Iverak, Milješ (2 uzorka – B1 i B2), Okno Straganačko, Farmaci (B2), Bioče (2 uzorka za Bioče i 2 uzorka za kučki vodovod) i Vranjinu.

3.2 Fekalna kanalizacija

Kanalizacioni sistem u Podgorici je separatan, a ovo Društvo održava mrežu fekalne kanalizacije, kao i Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda. Prema procjenama dužina fekalne kanalizacione mreže je 205 km.

Na dan 31.12.2018. godine, snimljeno je i katastarski obrađeno ukupno: 200.633 m cjevovoda i 6.525 šahti, od čega je u toku 2018. godine snimljeno 8.801 m cjevovoda i 360 šahti.

Održavanje fekalne kanalizacije

Održavanje fekalne kanalizacije vrši se pomoću visokopritisnih vozila, malih i velikih, na kompletnom području Glavnog grada i gradskih opština. Osnovna obaveza „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Podgorica jeste održavanje uličnih kolektora fekalne kanalizacije, dok je održavanje kanalizacionih priključaka u nadležnosti korisnika.

Tabela br.9: Aktivnosti na održavanju kanalizacione mreže u 2018. godini

R.b.	Opis pozicije		Jed.mj.	Ostvareno
1.	Ispiranje kanalizacione mreže i priključaka pomoću visokopritisne autocistijerne		m	2.000
2.	Tekuće održavanje	Otklanjanje kvarova na kanalizacionoj mreži i proključcima po prijavi	kom.	1.502
		Rekonstrukcija i otklanjanje kvarova na mreži i objektima mreže (revizionim oknima i kanalizacionim cijevima)	kom.	35
3.	Otklanjanje kvarova na odgušenju kanalizacionih priključaka	Fakturiše se trećim licima	kom.	111
		Glavni grad Podgorica - Sekretarijat za komunalno-stambene poslove i saobraćaj (Agencija za stanovanje)	kom.	207
4.	Crpljenje septičkih jama		tura	407

3.3 Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda

Rješavanjem problema odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda Glavnog Grada Podgorice vrši se zaštita rijeke Morače i njenih pritoka, a samim tim štiti se Skadarsko jezero kao najveća akumulacija vode za piće i nacionalnog parka, zaštita vodoizvorišta Bolje sestre i zaštita budućeg vodoizvorišta Karuč. Skadarsko jezero je upisano u svjetsku listu zaštićenih močvara pod Ramsarskom konvencijom, što samo po sebi predstavlja razlog da primjenimo sve dostupne mehanizme zaštite kako bi odgovorili na preuzete međunarodne obaveze.

Prethodni period u oblasti otpadnih voda karakterisala je izrada više strateških dokumenata:

- Fizibiliti Studija odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda Glavnog Grada Podgorice urađena od strane kompanije Sogreah 2003 – donacija Vlade Francuske, vrijednosti 210.000,00 € - Fasep fond;
- Generalno rješenje odvođenja otpadnih voda sa studijom opravdanosti, urađena od strane IK Consulting, vrijednosti 70.000,00 €;
- Studija izvodljivosti vodosnabdijevanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda Glavnog – grada Podgorice, urađena od strane kompanije WYG International- donacija EIB-a, vrijednosti 300.000,00 €. Studija je revidovana od strane ekspertske komisije;
- Studija Glavnih kolektora fekalne kanalizacije Glavnog Grada Podgorice urađena od strane JP „ViK“ Podgorica, vrijednosti 50.000,00 €;
- Idejno rješenje mostovskog prelaza za prenos hidrotehničkih instalacija na rijeci Morači urađena od strane kompanije TEI – Podgorica, vrijednosti 10.000,00 €;
- Glavni projekat fekalnih kolektora na području Glavnog grda Podgorice urađen od strane JP „ViK“ Podgorica, vrijednosti 110.000,00 €;

Uporedo sa izradom projektne dokumentacije u prethodnom periodu realizovano je više projekata koji direktno utiču na nivo odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda:

- Sanacija postojećeg uređaja za prečišćavanje otpadnih voda sa sistemom za izdvajanje i tretman mulja, u vrijednosti 1.9 miliona eura, donirano od strane Evropske Komisije;
- Izgradnja kolektora primarne i sekundarne mreže na području Glavnog Grada Podgorice, dužine L=20 km vrijednosti 10 miliona eura;

- Ažuriranje postojeće Studije izvodljivosti za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i proširenje kanalizacione mreže;
- Studija predizvodljivosti za izgradnju postrojenja za spaljivanje kanalizacionog mulja u Podgorici.

Kapacitet postojećeg PPOV-a

Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, koje je kontinuirano u funkciji od 1978. godine, projektovano je i izvedeno za mehanički i biološki tretman otpadnih voda komunalnog karaktera hidrauličkog opterećenja 17.300 m³/dan i organskog opterećenja za 55 000 ekvivalentnih stanovnika. Na gradsku kanalizaciju priključeno je oko 118.000 ekvivalentnih stanovnika što uzrokuje preopterećenost postrojenja, zbog njegovog nedovoljnog kapaciteta i nemogućnosti da na zadovoljavajući način prečisti sve otpadne vode koje dotiču.

U proteklom periodu rada Postrojenja, vršeno je priključenje novoizgrađenih gradskih objekata na kanalizacionu mrežu, što je uzrokovalo preopterećenost Postrojenja, koje nema dovoljno kapaciteta da mehanički i biološki prečisti otpadne vode. Kako na navedenoj lokaciji Postrojenja ne postoji mogućnost daljeg proširenja kapaciteta prečišćavanja otpadnih voda, problem nedostatka istog planira se riješiti izgradnjom novog Postrojenja, na lokaciji kod Kombinata aluminijuma, koje je predloženo u Studiji izvodljivosti koju je uradila kompanija WYG International.

Postrojenje dodatno „opterećuju“ industrijske otpadne vode, koje se ispuštaju u kanalizaciju, jer je projektovano i izvedeno za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda. Namjena Postrojenja nije prečišćavanje industrijskih otpadnih voda, koje su mnogo kompleksnijeg sastava i većeg stepena zagađenja od komunalnih otpadnih voda, i za njihov tretman je potreban veći broj tehnoloških procesa obrade, što je zakonski definisano. Potrebno je naći način da u skladu sa važećom regulativom, a u saradnji sa nadležnim institucijama, industrije izgrade postrojenja za predtretman tehnoloških otpadnih voda, što je njihova zakonska obaveza.

Prilikom tehnološkog procesa prečišćavanja otpadnih voda dolazi do nastanka sporednih proizvoda, takozvanih nus proizvoda, u pojedinim fazama procesa prečišćavanja. Potrebno je u saradnji sa nadležnim institucijama razmotriti mogućnost odlaganja ili dalje obrade i eventualnog korišćenja sljedećih vrsta otpadnog materijala sa Postrojenja:

- otpada sa automatskih grubih i finih rešetki,
- smjese masti i ulja iz separatora ulja i masti, i
- dehidratiranog komunalnog kanalizacionog mulja obrađenog na centrifugama.

Izradom dijela projektne dokumentacije kao i usvajanjem strateških i prostorno planskih dokumenata stvoreni su preduslovi za realizaciju sledećih projekata neophodnih za dalji razvoj Glavnog Grada Podgorice:

Projekat izgradnje Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda sa pripadajućom kolektorskom mrežom

I Faza Izgradnja Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i glavnog kolektora

Aktivnosti na implementaciji projekta „Sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda Podgorica“ imaju za cilj da se obezbijedi ekološki ispravno i sanitarno prikupljanje i tretman otpadnih voda Glavnog grada Podgorica.

Opšti cilj je da se doprinese zaštiti životne sredine, naročito lokalnih i regionalnih vodenih površina koje se nalaze nizvodno, te da se poboljšaju uslovi života stanovništva.

Projekat je direktno vezan za očuvanje životne sredine na širem području Glavnog grada Podgorice. Jedna od značajnih dimenzija ovog Projekta, svakako je zaštita režima podzemnih voda zetske ravnice, a samim tim očuvanje postojećih vodoizvorišta na teritoriji Glavnog grada i smanjenje rizika od njihovog zagadjenja, obzirom da je položaj vodoizvorišta, u procesu širenja grada, u velikoj mjeri narušen nelegalnim objektima. Značajna posljedica ovog Projekta treba da bude uklanjanje septičkih jama kod velikog broja stanovnika koji će u budućnosti biti priključeni na mrežu fekalnih kolektora, što će u mnogome imati direktan uticaj na zdravlje stanovnika i kvalitetnije uslova života na definisanom području. Realizacija istog će direktno uticati na smanjenje zagađenja voda rijeke Morače. Kvalitet obrađenih voda će direktno uticati na prečišćavanje podzemnih voda zetske ravnice – kvalitet voda će biti A1 (tehnička voda).

Samom zaštitom rijeke Morače i njenih pritoka, štiti se Skadarsko jezero kao najveća akumulacija vode za piće i nacionalnog parka, zaštita vodoizvorišta Bolje sestre i zaštita budućeg vodoizvorišta Karuč. Skadarsko jezero je upisano u svjetsku listu zaštićenih močvara pod Ramsarskom konvencijom, što samo po sebi predstavlja razlog da primjenimo sve dostupne mehanizme zaštite kako bi odgovorili na preuzete međunarodne obaveze.

„Vodovod i kanalizacija“ d.o.o zajedno sa Glavnim gradom, Ministarstvom održivog razvoja i turizma i Ministarstvom finansija Crne Gore intezivno su radili na obezbjeđivanju finansijskih sredstava za realizaciju ovog značajnog Projekta. Nacionalna investiciona komisija Vlade Crne Gore ovaj Projekat je rangirala kao prioritetni državni Projekat iz oblasti zaštite životne sredine, čime su stvoreni preduslovi za uspješno finansiranje.

Projektna oblast je određena u skladu sa planskom oblasti Podgorice kako je definisana u Prostorno urbanističkom planu (PUP) Glavnog grada. Ona obuhvata cjelokupnu urbanu oblast grada i sve oblasti planiranog urbanog proširenja i pokriva sve oblasti koje mogu opsluživati ili mogu potencijalno u budućnosti opsluživati Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacioni sistem u Podgorici. Ona pokriva površinu od 108 km².

Glavna komponenta projekta je izgradnja novog Postrojenja za tretman otpadnih voda oko 5 km nizvodno od postojećeg i na drugoj, lijevoj obali rijeke Morače. Postojeće Postrojenje će biti deaktivirano i srušeno, a na postojećem području Glavni grad planira da izvrši sanaciju (prethodno uklanjanje građevinskog materijala i građevinskog otpada, uklanjanje mulja, tretman zemljišta i uklanjanje opasnih materija) i rekultivaciju zemljišta. Ove mjere neće biti dio Projekta.

Glavni grad i "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Podgorica, prepoznali su prioritet da se poboljša sanitarna situacija u Podgorici i započeli su preliminarne korake koji su sprovedeni u djelo putem pripreme nekoliko studija izvodljivosti za novo Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, izrade koncepata i projekata za proširenje kanalizacione mreže i procjene najprikladnijih tehnologija tretmana.

U prošlosti su obavljene sljedeće Studije koje pokrivaju infrastrukturne investicije u oblasti komunalnih otpadnih voda u Podgorici, a koje će biti dostupne Konsultantu za sprovođenje Projekta:

- Studija izvodljivosti za projekat prečišćavanja otpadnih voda Podgorica, „Sogreah Consultants“, februar 2004. godine; donacija Vlade Republike Francuske.
- Studija pripreme projekta Podgorica Projekat razvoja voda i otpadnih voda, „White Young Green Consultants“, april 2011. godine; donacija od oko 400 hiljada eura, Evropska Investiciona Banka.

Njemačka razvojna banka KFW je u prethodnom periodu obezbijedila i donaciju, odnosno oko 200.000,00 € za izradu „Studije izvodljivosti za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i proširenje kanalizacione mreže“, Podgorica, „Fichtner Water and Transport GmbH Stuttgart, Germany, April 2017. godine i 85.000,00 € za izradu „Studije predizvodljivosti za izgradnju postrojenja za spaljivanje kanalizacionog mulja u Podgorici“ Podgorica, „AWIPLAN-PPD“, januar 2017. godine. Ovi dokumenti završeni su krajem 2016. godine

Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore naglasilo je da je cilj Vlade da poveća stepen priključenja stanovnika u naseljima na sistem za prečišćavanje kanalizacionih otpadnih voda na 85-90% do 2029. godine, u skladu sa Direktivom EU 271/91 o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda. Zbog velikih troškova koje nameću velike infrastrukturne potrebe, Projekat će se realizovati u nekoliko faza izgradnje kanalizacione mreže i proširenja njenih kapaciteta.

Kompletan Projekat izgradnje Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda sa pripadajućom kolektorskom mrežom sastoji se iz tri faze.

Infrastrukturne mjere koje se finansiraju u sklopu Projekta čine dio Faze I.

Faza I dugoročnog poboljšanja sakupljanja i prečišćavanja komunalnih otpadnih voda i za grad Podgoricu predviđa sljedeće komponente:

1. Izgradnju sistema za prečišćavanje otpadnih voda:
 - Novo mehaničko-biološko Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda PPOV sa uklanjanjem nutrijenta 187.600 ES (ekvivalenta stanovnika) u 2030, 235.200 ES (ekvivalenta stanovnika) u 2040. godini
 - Postrojenje za tretman kanalizacionog mulja (PTKM) sa digestiranjem u cilju dobijanja električne energije i tople vode
 - Postrojenje za spaljivanje ostatka kanalizacionog mulja PSKM (uključujući spaljivanje svih organskih ostataka)

2. Proširenje kanalizacione mreže:
 - Odvodni/primarni kolektori
 - Most preko rijeke Morače (prenosni kolektor, dopremanje otpadnih voda i pješaci) – most drži prenosne kolektore, glavni vod za vodosnabdijevanje, a u isto vrijeme će biti pješački most koji će povezivati dva dijela grada;
 - Proširenje sekundarne mreže (oko 12.500 m) i povezivanje (oko 9.000 stanovnika) – kao prva faza planiranog povećanja broja potrošača povezanih na kanalizacionu mrežu.

3. Konsultantske usluge
 - Konsultantske usluge za pripremu Glavnog projekta, tenderske dokumentacije i građevinskog nadzora
 - Konsultantske usluge za vidljivost i komunikaciju

Faza II se sastoji od dvije nezavisne podfaze.

Prva pod-faza odnosi se na proširenje postojeće sekundarne mreže u centralnom dijelu Podgorice, kao i u perifernim područjima sjeverno, istočno i južno od trenutnog kanalizacionog sliva. Proširenje kanalizacione mreže u ovim područjima takođe se smatra prioritetom u smislu neophodne zaštite resursa za snabdijevanje vodom, a naročito bunara u Zagoriču i Ćemovskom polju koji se nalaze u gradskoj zoni Podgorice.

Druga pod-faza obuhvata izgradnju kanalizacionog sistema na desnoj obali rijeke Morače na području Donje Gorice i dijelu Donjih Kokota. Ukupna dužina planiranih glavnih kolektora u okviru ove pod-faze je 12,3 km, sa prečnicima koji se kreću od DN 300 do DN 800.

Faza III - Ovom fazom trebalo bi da se dovrši proces razvoja kanalizacionog sistema Podgorice i ona je podijeljena na dvije pod-faze. Prva pod-faza sastoji se od razvoja kanalizacionog sistema u zapadnim i sjeverozapadnim djelovima grada. Ukupna dužina planiranih glavnih kolektora u okviru ove pod-faze iznosi 14,8 km, prečnika od DN 300 do DN 800.

Druga pod-faza odnosi se na proširenje sekundarne mreže u jugoistočnom i istočnom dijelu grada. Planirana proširenja trebalo bi da prate urbanistički razvoj u području Podgorice, odnosno duž lijeve strane magistralnog puta Podgorica - Bar.

Ovim će se kompletirati sistem fekalne kanalizacije na cijelom gradskom području.

Ukupni troškovi i finansiranje

Procijenjeni ukupni projektni troškovi („ukupni troškovi“) na kojima se zasniva ocjena Projekta iznose oko 50.350.000,00 € (ne uključujući ulaganja društva „13-jul Plantaže“).

Kreditna sredstva obezbijeđena su posredstvom Njemačke razvojne banke „KfW“ u iznosu od 35.000.000,00 € kroz dva zasebna kreditna ugovora, Ugovor o razvojnom kreditu od 22.09.2017 (30.000.000,00 €) i Ugovor o standardnom kreditu od 22.09.2017 (5.000.000,00 €).

Bespovratna sredstva obezbijeđena su posredstvom Investicionog Okvira za zapadni Balkan (WBIF) kroz Grant sredstva za tehničku pomoć u iznosu od 1.145.834,00 € (uključujući naknadu za sprovođenje), Ugovor o finansiranju projekta od 16.12.2016. godine i Grant sredstva za investicije u iznosu od 9.000.000,00 € (uključujući naknadu za sprovođenje), Ugovor o finansiranju i projektu od 22.09.2017. godine.

Preostale potrebe za finansijskim sredstvima, koje se trenutno procjenjuju na 5.200.000,00 €, biće obuhvaćene budžetskim sredstvima grada Podgorice.

Buduće Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda će biti gradsko Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda. Međutim, društvo „13-jul Plantaže“, proizvođač vina, priključeno je na kanalizacionu mrežu (indirektni ispuštač), a njegove otpadne vode odlikuje veliko opterećenje organskim zagađenjem, što predstavlja rizik po adekvatan rad sadašnjeg i budućeg Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. Društvo "13-jul Plantaže" su zakonom obavezne da vrše predtretman svojih otpadnih voda.

Stoga, pored ukupne cijene projekta, investicioni trošak za predtretman u društvu „13-jul Plantaže“ procjenjuje se na najmanje 500.000,00 €. Precizniji troškovi će biti poznati nakon provjera i planiranja koje će obaviti konsultant za sprovođenje i nakon tenderskih postupaka za radove i nabavke. Te troškove snosi „13-jul Plantaže“.

Konsultant za sprovođenje

Nakon tenderskog postupka, okončanog 24.10.2018. godine i pregovora po preporukama Komisije za vrednovanje predloga, potpisan je ugovor sa konsultantskom kućom „Fichtner Water and Transport GmbH Stuttgart, Germany“.

Dužnosti Konsultanta za sprovođenje obuhvataju između ostalog i:

- Pripremu tenderske dokumentacije za sve radove i nabavke i pomoć u tenderskom postupku u skladu sa KfW smjernicama za robe i usluge i u skladu sa važećim ekološkim i socijalnim standardima, uključujući analizu i evaluaciju predloga ponuđača;
- Pripremu glavnih projekata za kolektore i fazu I kanalizacione mreže (uključujući i pregled postojećih projekata);
- Pregled i ažuriranje glavnih projekata za Faze II i III proširenja kanalizacione mreže.
- Pregled glavnog projekta pripremljenog od strane izvođača za postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, postrojenje za predtretman i postrojenje za spaljivanje mulja;
- Nadzor nad izgradnjom i praćenje mjera izgradnje i nabavke;
- Pomoć u periodu garantnog roka nakon preuzimanja radova;
- Privremeno i konačno prihvatanje građevinskih radova i nabavljenih roba;

Konsultant za komunikaciju i vidljivost

U skladu sa zahtjevima Investicionog Okvira za zapadni Balkan (WBIF) obezbijediće se podrška Konsultanta za komunikaciju i vidljivost i to u dijelu:

- izrade Plana komunikacije i vidljivosti;
- sprovođenja Plana komunikacije i vidljivosti;

Konsultant za vidljivost i komunikaciju će imati važnu ulogu u Projektu jer će u tijesnoj saradnji sa njemačkom razvojnom bankom „KfW“, Investiciono razvojnim okvirom za Balkan „WBIF“ i Delegacijom Evropske Unije u Podgorici, predstavljati vezu između Glavnog grada, „Vodovoda i Kanalizacije“ d.o.o. Podgorica i civilnog društva, uključujući i medije, sa glavnim ciljem poboljšanja vidljivosti Projekta.

Tenderski postupak za izbor Konsultanta za vidljivost i komunikaciju je u toku.

Izgradnja sekundarne kolektorske mreže fekalne kanalizacije na području Glavnog grada Podgorice

Cilj Projekta izgradnje sekundarne kolektorske mreže fekalne kanalizacije na području Glavnog grada Podgorice je širenje kanalizacione mreže i njena potpuna valorizacija priključenjem krajnjih korisnika, kako bi se isključio iz upotrebe što veći broj septičkih jama, što za posljedicu treba da ima sprečavanje zagadjenja podzemnih voda.

Realizovanim radovima u 2014. godini, u dužini 17-20 km, pokriven je veći dio saobraćajnica u naseljima gdje su već izgrađeni primarni kolektori i to: Zagorič, Masline, Murtočina, Stara Zlatica, Vrela Ribnička, Konik, Drač i dr, u vrijednosti od oko 2,4 mil eura. Sa izgradnjom sekundarne kanalizacione mreže nastavilo se i u 2015 i 2016. godini za pojedine preostale ulice u naseljima na teritoriji Glavnog grada. Sredstva za finansiranje su obezbijeđena iz Budžeta Glavnog grada i „ViK“ d.o.o. Podgorica u iznosu od oko 1,1 €.

U 2017. godini nastavilo se takođe sa izgradnjom kanalizacione mreže, prvenstveno sekundarnih kolektora, radi priključenja što većeg broja korisnika. Završeni su radovi u ulicama Luke Boljevića, III Sandžačke, Vuka Mandušića, Geteove, Slavonske, Danilovgradske, Hercegnovske, Andrijevičke i Dragoljuba Milačića, u vrijednosti od oko 242.000,00 eura.

Krajem 2017. godine otpočelo se sa radovima na izgradnji fekalne kanalizacije u dužini od oko 8 km (preko 25 ulica), za neselja Zagorič, Zlatica, Momišići, Konik 2, Vrela ribnička, Masline, Murtočina, Gornja Gorica. Tokom 2018. godine najveći dio radova od ugovorene vrijednosti (**1.067.077,18 €**) je realizovan, a isti predstavljaju uvod u početak realizacije velikog projekta – Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, kojim se rješavaju primarne potrebe građana kroz priključenje na fekalnu kanalizaciju. Do sada je realizovano oko 868 hiljada eura, a nastavak radova se očekuje u 2019. godini.

3.4 Atmosferska kanalizacija

Društvo je zaduženo za održavanje ulične mreže i kolektora atmosferske kanalizacije. Prema procjenama, dužina atmosferske kanalizacije je oko 170 km.

Do sada je snimljeno i katastarski odradjeno 140.898 m mreže atmosferske kanalizacije, 6.606 slivnika i 707 šahtova atmosferske kanalizacije, od čega je u izvještajnom periodu katastarski obrađeno 2.558 m, 284 slivnika i 33 šahta atmosferske kanalizacije.

Održavanje atmosferske kanalizacije

DOO "Vodovod i kanalizacija" Podgorica specijalizovanim vozilima vrši održavanje sistema atmosferske kanalizacije. Ovo Društvo dobilo je na održavanje, tokom 2003. godine sistem atmosferske kanalizacije, i u skladu sa tim vrši se redovno ispiranje i otčepljavanje atmosferskih kolektora, kao i njihova registracija kroz katastar instalacija.

Tabela br.10: Aktivnosti na tekućem održavanju atmosferske mreže u 2018. god.

R.b.	Opis pozicije	Jed.mj	Ostvareno
1.	Ispiranje, otčepljavanje i pročišćavanje postojeće atmosferske kanalizacije pomoću visokopritisne autocistijerne	m	5.720
2.	Ručno čišćenje slivničkih šahtova na kanalizacionoj primarnoj i sekundarnoj mreži sa odvozom materijala na deponiju	kom.	353
3.	Rekonstrukcija i otklanjanje kvarova na mreži i objektima mreže	kom.	9
4.	Geodetsko snimanje identifikovane trase primarne i sekundarne atmosferske kanalizacione mreže i objekata na njoj	m	2.558
5.	Pročišćavanje i crpljenje akumulirane kišnice sa saobraćajnice i iz postojeće atmosferske kanalizacije pomoću fekalne autocistijerne	ture	41

4. DOPUNSKA DJELATNOST DRUŠTVA

U izvještajnom periodu Društvo je za potrebe realizacije više značajnih projekata vezanih za vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu, uradilo sledeću projektnu dokumentaciju:

1. Glavni projekat fekalne kanalizacije za Ulicu Vasa Bračanova;
2. Glavni projekat odvođenja atmosferskih voda sa platoa vinopodruma Plantaža i uvođenje u slivničko okno 3895 u Bulevaru Šarl de Gola;
3. Glavni projekat priključenja sporedne ulice u RO4750 fekalnog kolektora u Ulici 18 jul u zahvatu DUP-a "Momišići";
4. Glavni projekat fekalne kanalizacije za dio Park Šume Zagorič u zahvatu DUP-a "Zagorič 5";
5. Glavni projekat priključenja sporedne ulice u RO6057 fekalnog kolektora u Ulici Iva Andrića u zahvatu DUP-a "Zagorič 2";
6. Glavni projekat fekalne kanalizacije za dio Ulice Aleksandra Lesa Ivanovića u zahvatu DUP-a "Zagorič 3 i 4 – zona B";
7. Glavni projekat fekalne kanalizacije za nastavak Ulice VI crnogorske udarne brigade i Ulicu Aleksandra Puškina u zahvatu DUP-a „Konik-sanacioni plan“;
8. Glavni projekat fekalne kanalizacije za Ulicu Radovana Petrovića u zahvatu PUP-a Glavnog grada Podgorice;
9. Glavni projekat fekalne kanalizacije za Ulicu Milana Mladenovića i krak na Ulicu princeza Ksenije u zahvatu DUP-a „Zabjelo VII“;
10. Glavni projekat fekalne kanalizacije za Ulicu Dragana Đurovića u naselju Zagorič;
11. Glavni projekat fekalne kanalizacije za dio Ulice poinirskih odreda i za dio Goranske ulice u zahvatu DUP-a "Murtočina-Zlatica";
12. Idejno rješenje vodosnabdijevanja Gornje Lješanske nahije sa uklapanjem u postojeći sistem vodosnabdijevanja Donje Lješanske;
13. Glavni projekat vodosnabdijevanja naselja Stanjevića rupa i Gradina u Piperima.
14. Idejni projekat sa dvije varijante izmještanja fekalne kanalizacije AC500 sa UP75 u Studentskoj ulici u zahvatu DUP-a "Gornja Gorica 2 - dio zone B";
15. Glavni projekat rezervoara u Doljanima;
16. Glavni projekat fekalne kanalizacije za Ulicu Vasa Bračanova u zahvatu PUP-a Podgorice;
17. Glavni projekat izgradnje rezervoara i vodovodne mreže za dio naselja Gornji Vranići u zahvatu PUP-a Podgorice;
18. Glavni projekat priključenja sporedne ulice u RO5201 fekalnog kolektora u Ulici Miladina Popovića u naselju Zabjelo;
19. Tehničko rješenje odvođenja atmosferskih voda sa dijela Ulice Romanovih u naselju Zabjelo;
20. Glavni projekat priključenja sporedne ulice u RO7688 fekalnog kolektora u ulici Radosava Burića u zahvatu DUP-a „Pobrežje“;
21. Glavni projekat vodosnabdijevanja sela Duške, Podgorica;

22. Glavni projekat vodosnabdijevanja naselja Mojanovići, kod kružnog toka, opština u okviru Glavnog grada – Golubovci;
23. Glavni projekat vodosnabdijevanja naselja Njegovuđa, Opština Žabljak;
24. Glavni projekat fekalne kanalizacije za ul. Vasa Bracanova, II-faza u naselju Murtovina.
25. Glavni projekat izmještanja vodovodnih i kanalizacionih instalacija sa UP12 i UP13 u zahvatu DUP-a „Konik-Stari Aerodrom“, izmjene i dopune u Podgorici;
26. Glavni projekat vodovoda u dijelu saobraćajnice koja se priključuje na Ulicu Nikca od Rovina u Podgorici;
27. Glavni projekat fekalne kanalizacije u sporednoj ulici na KP 4114 i KP4126/1 KO Podgorica III u Ulici Kralja Nikole;
28. Glavni projekat vodosnabdijevanja sela Koći u Kučima;
29. Glavni projekat vodosnabdijevanja naselja Berislavci – Golubovci, opština u okviru Glavnog grada;
30. Glavni projekat rekonstrukcije postojeće vodovodne mreže u selu Kokoti;
31. Glavni projekat vodosnabdijevanja dijela naselja Doljani – faza I;
32. Glavni projekat fekalne kanalizacije za bočni krak Dunavsku ulice u naselju Zlatica;
33. Glavni projekat fekalne kanalizacije iza katoličke crkve u Zagrebačkoj ulici u zahvatu DUP-a "Konik – Sanacioni plan";
34. Glavni projekat fekalne kanalizacije u dijelu Ulice Luke Boljevića u zahvatu DUP-a "Pobrežje";
35. Glavni projekat atmosferske kanalizacije u ulicama: Miodraga Bulatovića, Vojislava Grujića, Hajduk Veljka, Dositeja Obradovića i Kragujevačkoj u zahvatu DUP-a "Konik – Stari aerodrom";
36. Glavni projekat vodovoda za naselje Vrtoč polje, Opština Šavnik.
37. Glavni projekat rekonstrukcije sekundarne mreže za sela Barutana, Goljemadi i Sinjac u Lješanskoj nahiji.

U toku je izrada sledeće projektne dokumentacije:

1. Projekat cjevovoda Mareza - Novi rezervoar;
2. Projekat pumpne stanice za drugu visinsku zonu u naselju Omerbožovići;
3. Glavni projekat tranzitnog cjevovoda za selo Kupusci u Kučima.
4. Glavni projekat rekonstrukcije sekundarne mreže za selo Briđe u Lješanskoj nahiji;
5. Glavni projekat fekalne kanalizacije u naselju Park šuma – Zagorič;
6. Glavni projekat fekalne kanalizacije za ulicu Velimira Stojanovića – Zagorič;
7. Glavni projekat rekonstrukcije magistralnog puta M-18 na dionici od ul. Branka Deletića do Komanskog mosta-atmosferska kanalizacija;
8. Projekat atmosferske kanalizacije za ul. Arhonta Petra u naselju Donja Gorica.

U sledećoj tabeli prikazane su ostale dopunske djelatnosti ovog Društva.

Tabela br.11: Aktivnosti na pružanju ostalih dopunskih usluga

R.b.	Opis	Broj izvršenih predmeta
1.	Vodovodni priključci	1.652
2.	Tehnički uslovi priklj. na vodovod i kanalizaciju	499
3.	Tehnički uslovi priključenja na fekalnu kanalizaciju	161
4.	Saglasnost na projektnu dokumentaciju	222
5.	Upis nelegalnih potrošača – fizička lica	211
6.	Katastar instalacija	4
7.	Ostale usluge (bespravno utrošena voda)	2
	Ukupno	2.751

Ekipa za detekciju kvarova je u periodu od 1.01. - 31.12.2018. godine, locirala 155 kvarova, od toga za fizička lica 80 kvara i za pravna lica 75.

U izvještajnom periodu, izvršena je zamjena 2.277 vodomjera (261 vodomjer sektor pravnih lica i 2.016 vodomjera sektor fizičkih lica), kao i zamjena: 2.532 komada ventila, 1.845 komada holendera i 1.802 komada gumica. Ugrađeno je 717 magnetnih ventila (potrošačima iz kategorije domaćinstva – kolektivno stanovanje).

5. PROBLEMATIKA SEOSKIH VODOVODA

Društvo u kontinuitetu preduzima aktivnosti na poboljšanje tehničkih parametara svih seoskih vodovoda na području Glavnog grada. To podrazumijeva rekonstrukciju postojećih kapaciteta i optimizaciju kompletnih vodovodnih sistema, sa posebnom pažnjom na sanitarni aspekt tj. kvalitet vode. Takođe, u narednom periodu radiće se na eventualnom proširenju pojedinih djelova sistema.

U toku 2018. godine izvodile su se značajne aktivnosti na izgradnji hidrotehničke infrastrukture na seoskom i ruralnom području Glavnog grada Podgorice:

- Nastavljeni su radovi na području Kakaricke gore. Nakon završetka prve faze radova na rekonstrukciji postojeće vodovodne mreže u zapadnom dijelu naselja Kakaricka gora, u 2018. godini se nastavilo sa radovima, čija vrijednost je iznosila 26.717,47 €.
- Izvođeni su instalaterski radovi na formiranju vodovodne mreže u selima:
 - 1) Bandići i Komani, u vrijednosti 53.125,44 €;
 - 2) Peuti, Pelevom brijegu – Bratonožići, u iznosu 28.431,98 €;
 - 3) Baći, Podpeći, Iverak, Vukovići, Rogami, Drezga – Piperi, u vrijednosti 32.511,49 €;
 - 4) Kupusci – Kuči, Lijeva rijeka i Veruša, u iznosu 12.342,12 € .

U toku je realizacija projekta vodosnabdijevanja za selo Koće, koji se izvodi u saradnji DOO „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica, Glavnog grada i lokalne zajednice. Vrijednost ovog projekta je preko 120.000 €, a u 2018. godini je izvedeno radova u vrijednosti 92.863,85 €, što je finansirano iz Budžeta Glavnog grada. Preostala sredstva će obezbijediti lokalna zajednica.

Takođe, na području Pipera, izvedeni su radovi na realizaciji projekta vodosnabdijevanja sela Gole strane u vrijednosti 37.594,22 €.

Nakon završenih radova u 2017. godini na izgradnji vodovodnog sistema u Bratonožićima – I faza, čija vrijednost je iznosila oko 140.000,00 €, nastavilo se sa radovima u 2018. godini koji su se odnosili na izgradnju vodovodne mreže u dužini oko 2 km i opremanju rezervoara u vrijednosti 47.642,95 €.

U toku je izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju postojeće i izgradnju nove vodovodne mreže u dužini od 20 km u Lješanskoj nahiji. Ulaganja na ovom području, u narednoj godini, biće jedna od prioritetnih aktivnosti kada je u pitanju seosko područje.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je za 2019.godinu opredijelilo sredstva za više istražnih bušotina na području Smokovca. Istim će se definisati izvorište sa koga stanovnici Smokovca treba da budu snabdjeveni vodom.

Društvo je zaključno sa decembrom 2018. godine po osnovu duga za utrošenu električnu energiju za seoske vodovode, isplatilo 118.595,00 €. Napominjemo, ukupna vrijednost preuzetog duga po ovom osnovu iznosi 229.592,41 €.

Za naredni period Društvo je planiralo izgradnju vodovodnih sistema na području Smokovca, Bratonožića (II faza), Lješanska Nahija, Pipera (Gole strane).

Nakon preuzimanja seoskih vodovoda, Društvo se i dalje susreće sa problemima koje smo navodili u prethodnim izvještajima, a koji su vezani za dio vodovodnih sistema koji su urađeni u ranijem periodu i kod kojih je u velikoj mjeri prisutna dotrajalost opreme. Kao primjer možemo navesti činjenicu da mnogi sistemi u seoskim vodovodima nemaju sigurno kaptirana izvorišta čime je ugrožena njihova bezbjednost, a samim tim i kvalitet vode za piće kojom se snabdijeva stanovništvo. Svjesni primarne potrebe stanovništva sa ovog područja, smatramo da vodovodi prvenstveno moraju biti dovedeni u tehnički ispravno stanje. Stoga, pomenute aktivnosti Društva su usmjerene na revitalizaciji postojeće infrastrukture na seoskom području.

Problemi koji su ustanovljeni i koje je neophodno riješiti su sledeći:

- postoji validna dokumentacija samo za pojedine sisteme;
- moraju se uraditi kompletni katastri vodovodnih instalacija i elektro instalacija;
- obzirom na godine izgradnje predmetnih cjevovoda pretpostaka je da je većina izgrađena od azbest cementnih cijevi, koje su ugrađene prije 30 i više godina, zbog čega će se pojedine dionice ili čak i cijeli cjevovodi morati zamijeniti novim;
- na osnovu izvršenog snimanja postojećih crpnih stanica i kaptaza potrebno je donijeti zaključke o rekonstrukciji vodnih objekata, zamjeni pumpnih agregata, motora, elektronike i automatike;
- atesti o radnim i zaštitnim uzemljenjima, ugrađenim materijalima i sl.;
- dokumentacija o tehničkom prijemu objekata i upotrebne dozvole,
- dokumentacija o ugrađenoj elektronici, automatici, motorima i crpnim agregatima.

6. PREGLED INVESTICIONIH AKTIVNOSTI

U toku 2018. godine Društvo je uspjelo da realizuje značajne investicije. Od realizovanih investicija izdvajamo sledeće:

- Preduzete su značajne aktivnosti na teritoriji opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci. Realizovano je radova u vrijednosti od oko 67.777,38 €. Najveće aktivnosti izvođene su u selu Bijelo Polje, naselju Mahala (u okviru rekonstrukcije postojećih cjevovoda na obilaznici) i na dijelu saobraćajnice Golubovci – Mataguži.
- Na području Opštine Tuzi utrošeno je oko 269.868,24 €, za radove na rekonstrukciji stare i izgradnji nove vodovodne mreže. Najveće investicije izvodile su se u naseljima Karabuško polje i Šipčanik i duž putnog pravca Mataguži – Tuzi, kao i u selu Koći.
- Za izgradnju nove i rekonstrukciju postojeće vodovodne mreže na području Glavnog grada utrošeno je oko 315.007,91 €. Najveći dio sredstava realizovan je za izgradnju vodovodnih sistema za drugu visinsku zonu u naseljima Vranići i Doljani. Takođe, urađeni su i značajni radovi na području Kakaricke gore.
- Na području Glavnog grada realizovano je 867.759,71 € za radove na izgradnji oko 8 km fekalne kanalizacije. Fekalna kanalizacija izvođena je u naseljima Zlatica, Zagorič, Konik, Vrela ribnička, Gornja Gorica i Momišići
- U izvještajnom periodu izvođene su aktivnosti na rekonstrukciji i unapređenju vodosnabdijevanja na teritoriji Glavnog grada, koje su se odnosile na zamjenu cjevovoda, prespajanje potrošača i dr.

Investicione aktivnosti realizovane u 2018. godini

Tabela br.12

R.br	Naziv	Izvođač radova	Broj ugovora	Vrijednost investicije	Ukupno realizovano	Ostaje za realizaciju	Finansijer
I	Radovi na izgradnji fekalne kanalizacije						
1	Izvođenje radova na izgradnji fekalne kanalizacije u naselju Zagorič (I partija)	Inženjering put doo Podgorica	31538 od 07.12.2017.	129.944,96	132.128,91	0,00	Budžet Glavnog grada
2	Izvođenje radova na izgradnji fekalne kanalizacije u naselju Masline (II partija)	Inženjering put doo Podgorica	31538/1 od 07.12.2017.	261.923,11	0,00	261.923,11	"ViK" d.o.o. Podgorica
3	Izvođenje radova na izgradnji fekalne kanalizacije u naselju Zlatica (III partija)	Inženjering put doo Podgorica	31538/2 od 07.12.2017.	303.312,46	254.605,28	48.707,18	Budžet Glavnog grada
4	Izvođenje radova na izgradnji fekalne kanalizacije u naselju Vrela ribnička (IV partija)	AG Infoplan doo Nikšić	31097 od 01.12.2017.	225.190,86	228.975,58	0,00	Budžet Glavnog grada
5	Izvođenje radova na izgradnji fekalne kanalizacije u naseljima Gornja Gorica i Momišići (V partija)	AG Infoplan doo Nikšić	31096 od 01.12.2017.	146.705,79	101.306,15	45.399,64	Budžet Glavnog grada
6	Izgradnja fekalne kanalizacija u nastavku ulice Aleksandra Puškina i IV crnogorske udarne brigade	ViK d.o.o. Podgorica	9287 od 14.05.2018.	64.607,99	64.607,99	0,00	Budžet Glavnog grada
7	Izvođenje fekalne kanalizacije u Ulici Vasa Bračanova (I faza)	AM SISTEM doo Podgorica	9021 od 10.05.2018.	82.460,05	82.459,95	0,10	Budžet Glavnog grada

8	Radovi na izradi armirano-betonskih ploča na dva revizionna okna fekalne kanalizacije u Kraljevačkoj ulici	ViK d.o.o. Podgorica	26017 od 24.12.2018.	775,87	775,87	0,00	ViK d.o.o. Podgorica
9	Radovi na sanaciji cijevi fekalne kanalizacije fi 160 u Ulici Kralja Nikole	ViK d.o.o. Podgorica	26016 od 24.12.2018.	1.890,42	1.890,42	0,00	ViK d.o.o. Podgorica
10	Radovi na sanaciji cijevi atmosferske kanalizacije fi 200 u Beogradskoj ulici	ViK d.o.o. Podgorica	26015 od 24.12.2018.	1.009,56	1.009,56	0,00	ViK d.o.o. Podgorica
	Ukupno I			1.217.821,07	867.759,71	356.030,03	
II	Radovi na rekonstrukciji vodovodne mreže na teritoriji Glavnog grada						
1	Izgradnja rezervoara u naselju Mosor - Podgorica	FLAEMER STONE AG doo Nikšić	9660 od 17.05.2018.	27.765,88	27.749,05	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
2	Izvođenje radova na zamjeni PEVG DN 160mm za potrebe PPOV	ViK d.o.o. Podgorica	10171 od 29.05.2018.	3.154,77	3.154,77	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
3	Izvođenje radova na izradi gradske vodovodne mreže u naselju Park šume Zagorič	ViK d.o.o. Podgorica	11316 od 15.06.2018.	6.576,59	6.576,59	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
4	Izvođenje instalaterskih radova na izradi vodovodne mreže u Geteovoj ulici	ViK d.o.o. Podgorica	10537 od 04.06.2018.	2.312,16	2.312,16	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
5	Izvođenje instalaterskih radova na prespajanju potrošača sa postojećeg jevovoda fi 2 cola na novi cjevovod PEVG DN 63mm u ul. Aleksandra Lesa Ivanovića	ViK d.o.o. Podgorica	10299 od 31.05.2018.	561,98	561,98	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica

6	Izvođenje radova na zamjeni liveno - gvozdеног cjevovoda fi 300mm novim duktil DN 300mm u Ul. Bratstva i jedinstva	ViK d.o.o. Podgorica	10323 od 31.05.2018.	4.872,49	4.872,49	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
7	Izvođenje instalaterskih radova u sklopu opremanja parka Franca Prešerna u Ul. Moskovskoj	ViK d.o.o. Podgorica	10325 od 31.05.2018.	665,89	665,89	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
8	Izvođenje instalaterskih radova na formiranju internih vodovodnih instalacija u krugu Azila za pse u naselju Vrela Ribnička	ViK d.o.o. Podgorica	10326 od 31.05.2018.	433,00	433,00	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
9	Izvođenje radova na saniranju kvarovana grdskoj vodovodnoj mreži u Ul. Ratnih veterana	ViK d.o.o. Podgorica	10327 od 31.05.2018.	286,19	286,19	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
10	Izvođenje instalaterskih radova na rekonstrukciji vodovodnog čvora na cjevovodu fi 200 mm sa povezivanjem na novoprojektovani cjevovod UP br.6 DUP "Čepurci"	ViK d.o.o. Podgorica	8710 od 08.05.2018.	1.325,39	1.325,39	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
11	Izvođenje instalaterskih radova na formiranju cjevovoda PEVG DN 63 mm u Bulevaru Džordža Vašingtona	ViK d.o.o. Podgorica	8896 od 09.05.2018.	806,91	806,91	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
12	Izvođenje radova na formiranju internih vodovodnih instalacija za ulaz stambene zgrade u Ulici Gavra Vukovića	ViK d.o.o. Podgorica	8665 od 07.05.2018.	4.057,60	4.057,60	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
13	Izgradnja rezervoara u naselju Gornji Vranići - Podgorica	Indel inženjering d.o.o. Podgorica	12029 od 26.06.2018.	32.911,12	32.244,69	0,00	Budžet Glavnog grada

14	Izvodjenje instalaterskih radova u Orjenskoj ulici - Podgorica	ViK d.o.o. Podgorica	18818 od 21.09.2018.	6.016,57	6.016,57	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
15	Izvođenje instalaterskih radova na izrade vodovodne mreže u naselju Stara Zlatice, Podgorica	ViK d.o.o. Podgorica	20330 od 12.10.2018.	16.543,49	16.543,49	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
16	Izvođenje radova na izrade vodovodne mreže u naselju Vrela Ribnička, Podgorica	ViK d.o.o. Podgorica	20291 od 12.10.2018.	11.128,40	11.128,40	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
17	Izvođenje radova na formiranju rezervoara i izradi vodovodne mreže u naselju Doljani	ViK d.o.o. Podgorica	21033 od 22.10.2018.	14.748,49	14.748,49	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
18	Izvođenje instalaterskih radova u sklopu opremanja spomen parka Francu Prešernu u Moskovskoj ulici - Podgorica	ViK d.o.o. Podgorica	21353 od 25.10.2018.	1.299,63	1.299,63	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
19	Izvođenje radova na izgradnji gradske vodovodne mreže u naselju Vranići	ViK d.o.o. Podgorica	21886 od 01.11.2018.	8.148,51	8.148,51	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
20	Izvođenje instalaterskih radova na formiranju cjevovoda PEVG DN 90 mm u Dalmatinskoj ulici	ViK d.o.o. Podgorica	21989 od 02.11.2018.	3.360,24	3.360,24	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
21	Izvođenje instalaterskih radova na formiranju gradske vodovodne mreže u naselju Park šuma - Zagorič	ViK d.o.o. Podgorica	21990 od 02.11.2018.	2.207,66	2.207,66	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica

22	Radovi na izgradnji vodovoda u naselju Gornji Vranići - Podgorica	AG Infoplan doo Nikšić	6962 od 13.04.2018.	24.546,13	24.546,13	0,00	Budžet Glavnog grada
23	Izvođenje instalaterskih radova za vodovod u naselju Gornji Vranići	ViK d.o.o. Podgorica	24016 od 29.11.2018.	87.664,23	87.664,23	0,00	Budžet Glavnog grada
24	Radovi na sanaciji kanalizacionih cijevi u Bulevaru Save Kovačevića - Podgorica	ViK d.o.o. Podgorica	25114 od 13.12.2018.	1.723,08	1.723,08	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
25	Izvođenje radova na formiranju cjevovoda PEVG DN 75mm sa prespajanjem potrošača na novoizgrađeni cjevovod u Ul. Kninskoj	ViK d.o.o. Podgorica	24926 od 11.12.2018.	2.411,96	2.411,96	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
26	Nabavka i ugradnja sistema za zalivanje u sportskom centru Morača	ViK d.o.o. Podgorica	24017 od 29.11.2018.	14.627,69	14.627,69	0,00	Budžet Glavnog grada
27	Izvođenje radova na postavljanju objekta pumpnih stanica u naselju Doljani	Projectman doo Podgorica	26489 od 28.12.2018.	4.917,65	4.917,65	0,00	ViK d.o.o. Podgorica
28	Vršenje stručnog nadzora nad izvođenjem radova na vodosnabdijevanju naselja Gornji Vranić, na izgradnji rezervoara u naselju Doljani i dr.	Ding građevinsko geodetski radovi projektovanje izvođenje nadzor	26283 od 27.12.2018.	3.900,00	3.900,00	0,00	ViK d.o.o. Podgorica
	Ukupno II			288.973,70	288.290,44	0,00	

III	Rekonstrukcija i izgradnja vodovodne mreže u Opštini Tuzi						
1	Radovi na rekonstrukciji mreže u Tuzima na putu prema Matagužima(pored pijace)	ViK d.o.o. Podgorica	541 od 17.01.2018.	31.029,17	31.029,17	0,00	Budžet Glavnog grada
2	Izvođenje radova na izgradnji vodovodne mreže u naseljima Milješ, Vuksanlekići, Sukuruć, Podhum, Vranj - Tuzi	ViK d.o.o. Podgorica	21036 od 22.10.2018.	20.757,83	20.757,83	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
3	Izvođenje radova na izgradnji cjevovoda PEVG DN 110mm sa prespajanjem potrošača kod pijace-opština Tuzi	ViK d.o.o. Podgorica	22217 od 06.11.2018.	6.447,87	6.447,87	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
4	Izvođenje radova na izgradnji vodovodne mreže i formiranju čvorova u naselju Šipčanik -opština Tuzi	ViK d.o.o. Podgorica	22854 od 13.11.2018.	21.260,89	21.260,89	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
5	Izvođenje instalaterskih radova na formiranju gradske vodovodne mreže u opštini Tuzi	ViK d.o.o. Podgorica	21986 od 02.11.2018.	310,86	310,86	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
6	Izvođenje instalaterskih radova na formiranju gradske vodovodne mreže u opštini Tuzi	ViK d.o.o. Podgorica	23639 od 23.11.2018.	2.574,70	2.574,70	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
7	Nabavka vodovodnih cijevi za selo Rogami - MZ Milješ	ViK d.o.o. Podgorica	6697 od 19.04.2018.	135,00	135,00	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
8	Izvođenje radova na vodovodu za naselje Koći	ViK d.o.o. Podgorica	24342 od 04.12.2018.	92.863,85	92.863,85	0,00	Budžet Glavnog grada
9	Radovi na adaptaciji vodovodne mreže u naselju Karabuško polje	ViK d.o.o. Podgorica	26553 od 28.12.2018.	94.488,07	94.488,07	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
	Ukupno III			269.868,24	269.868,24	0,00	

IV	Rekonstrukcija i izgradnja vodovodne mreže u opštini u okviru Glavnog grada - Golubovci						
1	Izvođenje radova na zamjeni LG cjevovoda fi 300mm novim PEVG DN 315mm u naselju Mahala - opština u okviru Glavnog grada Golubovci	ViK d.o.o. Podgorica	10170 od 29.05.2018.	3.896,65	3.896,65	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
2	Izvođenje radova na formiranju čvorova na gradskoj vodovodnoj mreži u naselju Vukovci- opština u okviru Glavnog grada Golubovci	ViK d.o.o. Podgorica	10536 od 04.05.2018.	2.079,21	2.079,21	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
3	Izvođenje radova na izradi vodovodne mreže u naselju Bijelo Polje - opština u okviru Glavnog grada Golubovci	ViK d.o.o. Podgorica	10298 od 31.05.2018.	12.298,71	12.298,71	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
4	Izvođenje instalaterskih radova na izradi vodovodne mreže u naselju Botun	ViK d.o.o. Podgorica	10324 od 31.05.2015	2.611,82	2.611,82	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
5	Izvođenje instalaterskih radova na prespajanju potrošača sa postojećih na nove cjevovode u naselju Mahala - opština u okviru Glavnog grada - Golubovci	ViK d.o.o. Podgorica	20127 od 10.10.2018.	9.393,76	9.393,76	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
6	Izvođenje instalaterskih radova na formiranju gradske vodovodne mreže u naselju Cijevna- opština u okviru Glavnog grada Golubovci	ViK d.o.o. Podgorica	21987 od 02.11.2018.	2.086,80	2.086,80	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
7	Izgradnja vodovoda u dijelu saobraćajnice Golubovci - Mataguži	ViK d.o.o. Podgorica	2926/1 14.02.2018.	19.998,34	19.998,34	0,00	Budžet Glavnog grada

8	Izvođenje radova na izgradnji gradske vodovodne mreže u naselju Bijelo Polje - opština u okviru Glavnog grada Golubovci	ViK d.o.o. Podgorica	21474 od 26.10.2018.	10.465,92	10.465,92	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
9	Izvođenje vodovodnih priključaka i izgradnja armirano - betonskih šahtova na teritoriji opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci	ViK d.o.o. Podgorica	26006/1 od 24.12.2018.	4.946,17	4.946,17	0,00	Budžet Glavnog grada
	Ukupno IV			67.777,38	67.777,38	0,00	
V	Izgradnja vodovoda u Kakarickoj gori						
1	Izgradnja vodovoda u naselju Kakaicka gora (zapadna strana)	ViK d.o.o. Podgorica	2889/1 14.02.2018,	13.513,76	13.513,76	0,00	Budžet Glavnog grada
2	Izgradnje instalaterskih radova na izgradnji gradske vodovodne mreže u naselju Kakaicka gora	ViK d.o.o. Podgorica	22219 od 06.11.2018.	13.203,71	13.203,71	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
	Ukupno V			26.717,47	26.717,47	0,00	
VI	Seoski vodovodi						
1	Izvođenje instalaterskih radova na popravci kvarova u Lijevoj Rijeci	ViK d.o.o. Podgorica	10535 od 04.06.2018.	2.504,48	2.504,48	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
2	Izvođenje instalaterskih radova na formiranju vodovodne mreže u selu Peuta-Bratonožići	ViK d.o.o. Podgorica	10300 od 31.05.2018.	24.612,20	24.612,20	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
3	Izvođenje instalaterskih radova na izgradnji cvjevovoda u naseljima Bandići i Komani	ViK d.o.o. Podgorica	3241 19.02.2018.	20.639,95	20.639,96	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica

4	Izvođenje instalaterskih radova u Komanima	ViK d.o.o. Podgorica	8895 od 09.05.2018.	2.728,39	2.728,39	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
5	Izvođenje instalaterskih radova na rekonstrukciji vodovodnog šahta za dječije odmaralište na Veruši	ViK d.o.o. Podgorica	8709 od 08.05.2018.	240,79	240,79	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
6	Izvođenje instalaterskih radova na izgradnji vodovoda u selima Baći, Podpeći, Iverak, Vukovići, Zavala i Rogami - Piperi	ViK d.o.o. Podgorica	21035 od 22.10.2018.	26.485,95	26.485,95	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
7	Izvođenje instalaterskih radova na izradi vodovodne mreže u selu Kupusci - Kuči	ViK d.o.o. Podgorica	21034 od 22.10.2018.	8.852,00	8.852,00	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
8	Izvođenje instalaterskih radova na formiranju vodovodne mreže u naselju Drezga - Piperi	ViK d.o.o. Podgorica	21351 od 25.10.2018.	2.153,63	2.153,63	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
9	Izvođenje instalaterskih radova na izradi vodovodne mreže u selu Pelev brijeg - Bratonožići	ViK d.o.o. Podgorica	21037 od 22.10.2018.	3.819,78	3.819,78	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
10	Izvođenje instalaterskih radova na formiranju vodovodne mreže u naselju Komani	ViK d.o.o. Podgorica	22329 od 07.11.2019.	20.016,59	20.016,59	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
11	Izvođenje radova na formiranju zatvaračnice u rezervoaru "Lijeva Rijeka"	ViK d.o.o. Podgorica	22855 od 13.11.2018.	744,85	744,85	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
12	Izvođenje radova na vodovodu i opremanju rezervoara u Bratonožićima	ViK d.o.o. Podgorica	24343 od 04.12.2018.	47.642,95	47.642,95	0,00	Budžet Glavnog grada

13	Izvođenje instalaterskih radova za vodovod u Gornji Crnci i Gole strane u Piperima	ViK d.o.o. Podgorica	24015 od 29.11.2018.	37.594,22	37.594,22	0,00	Budžet Glavnog grada
14	Zamjena cjevovoda PS Kuk - Viline Grede	Kablomontaža d.o.o. Nikšić	2893 od 14.02.2018.	9.740,50	9.740,50	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
15	Izvođenje radova na formiranju vodovodne mreže u naselju Piperi	ViK d.o.o. Podgorica	9445 od 15.05.2018.	3.871,91	3.871,91	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
	Ukupno VI			213.249,49	213.249,50	0,00	
VII	Održavanje i nabavka djelova za informacioni integralni sistem						
1	Nabavka radijskih modula, reed diskova, impulsnih izlaza i opreme za očitavanje vodomjera Elster	ViK d.o.o. Podgorica	31039 od 01.12.2017.	94.890,60	94.890,60	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
2	Usluge održavanje i nadogradnja SCADA sistema	Elkon doo Podgorica	31037 31.12.2017.	39.865,00	39.865,00	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
3	Godišnje održavanje integralnog informacionog sistema u pet osnovnih komponenti sistema: dominus, utilitas, sapiens, libris, officious i portal.	ASW Inženjering doo Beograd	3343 20.02.2018.	23.990,40	19.992,00	3.998,40	"ViK" d.o.o. Podgorica
	Ukupno VII			158.746,00	154.747,60	3.998,40	
	UKUPNO (I+II+III+IV+V+VI+VII)			2.243.153,35	1.888.410,34	360.028,43	

Tabela br.13: Pregled projektne dokumentacije za 2018. godinu

R.b.	Naziv	Investiciona vrijednost objekta	Vrijednost izrade projektne dokument.	Ukupno realizovano	Finansijer
1	Projekat cjevovod Mareza-Novu rezervoar		Realizacija u toku		Glavni grad DOO"ViK"
2	Projekat pumpne stanice za drugu visinsku zonu u naselju Omerbožovići u Podgorici		Realizacija u toku		"ViK" d.o.o. Podgorica
3	Glavni projekat fekalne kanalizacije za ul. Velimira Stojanovića u naselju Zagorič u Podgorici		Realizacija u toku		"ViK" d.o.o. Podgorica
4	Glavni projekat fekalne kanalizacije u naselju Park šuma Zagorič u Podgorici		Realizacija u toku		"ViK" d.o.o. Podgorica
5	Glavni projekat rekonstrukcije sekundarne mreže za selo Briđe u Lješanskoj nahiji		Realizacija u toku		"ViK" d.o.o. Podgorica
6	Glavni projekat rekonstrukcije magistralnog puta M-18 na dionici od ul. Branka Deletića do Komanskog mosta-atmosferska kanalizacija		Realizacija u toku		"ViK" d.o.o. Podgorica
7	Projekat atmosferske kanalizacije za ul. Arhonta Petra u naselju Donja Gorica, u Podgorici		Realizacija u toku		"ViK" d.o.o. Podgorica
8	Glavni projekat tranzitnog cjevovoda za selo Kupusci u Kučima		Realizacija u toku		"ViK" d.o.o. Podgorica

9	Glavni projekat fekalne kanalizacije za ul. Vasa Bračanova u Podgorici	327.643,67	1.500,00	1.500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
10	Glavni projekat odvođenja atmosferskih voda sa platoa vinopodruma Plantaža i uvođenje u slivničko okno 3895 u Bul. Šarl de Gola u Podgorici	35.296,79	800,00	800,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
11	Glavni projekat priključenja sporedne ulice u RO4750 fekalnog kolektora u ul. 18. Jul u zahvatu DUP-a „Momišići“ u Podgorici	10.268,78	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
12	Glavni projekat fekalne kanalizacije za dio Park Šume Zagorič u zahvatu DUP-a „Zagorič 5“ u Podgorici	14.892,31	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
13	Glavni projekat priključenja sporedne ulice u RO6057 fekalnog kolektora u ul. Iva Andrića u zahvatu DUP-a „Zagorič 2“ u Podgorici	19.814,22	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
14	Glavni projekat fekalne kanalizacije za dio ulice Aleksandra Lesa Ivanovića u zahvatu DUP-a „Zagorič 3 i 4- zona B“ u Podgorici	9.463,62	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
15	Glavni projekat fekalne kanalizacije za nastavak Ulice VI crnogorske udarne brigade i Ulicu Aleksandra Puškina zahvatu DUP-a „Konik-sanacioni plan“ u Podgorici	86.289,31	1.000,00	1.000,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
16	Glavni projekat fekalne kanalizacije za Ulicu Radovana Petrovića u zahvatu PUP-a Glavnog grada Podgorice	31.630,46	700,00	700,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
17	Glavni projekat fekalne kanalizacije za Ulicu Milana Mladenovića i krak na Ulicu princeza Ksenije u zahvatu DUP-a „Zabjelo VII“ u Podgorici	82.805,27	1.000,00	1.000,00	"ViK" d.o.o. Podgorica

18	Glavni projekat fekalne kanalizacije za Ulicu Dragana Đurovića u naselju Zagorič u Podgorici	55.444,79	700,00	700,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
19	Glavni projekat vodosnabdijevanja sela Stanjevića rupa i Gradina u Piperima	145.827,07	2.000,00	2.000,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
20	Glavni projekat fekalne kanalizacije za dio Ulice poinirskih odreda i za dio Goranske ulice u zahvatu DUP-a „Murtovina-Zlatica“ u Podgorici	22.286,68	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
21	Idejno rješenje vodosnabdijevanja Gornje Lješanske nahije sa uklapanjem u postojeći sistem vodosnabdijevanja Donje Lješanske nahije	2.000.000,00	7.000,00	7.000,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
22	Idejni projekat sa dvije varijante izmještanja fekalne kanalizacije AC 500 sa UP75 u Studentskoj ulici u zahvatu DUP-a „Gornja Gorica 2 dio zone B“ u Podgorici	17.323,50	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
23	Glavni projekat rezervoara u Doljanima u Podgorici	33.740,26	700,00	700,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
24	Glavni projekat fekalne kanalizacije za Ulicu Vasa Bračanova u zahvatu PUP-a Podgorice	105.725,22	1.500,00	1.500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
25	Glavni projekat izgradnje rezervoara i vodovodne mreže za dio naselja Gornji Vranići u zahvatu PUP-a Podgorice	116.541,59	1.500,00	1.500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
26	Glavni projekat priključenja sporedne ulice u RO5201 fekalnog kolektora u Ulici Miladina Popovića u naselju Zabjelo u Podgorici	46.882,33	700,00	700,00	"ViK" d.o.o. Podgorica

27	Tehničko rješenje odvođenja atmosferskih voda sa dijela Ulice Romanovih u naselju Zabjelo u Podgorici	19.042,13	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
28	Glavni projekat priključenja sporedne ulice u RO7688 fekalnog kolektora u Ulici Radosava Burića u zahvatu DUP-a "Pobrežje" u Podgorici	7.824,88	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
29	Glavni projekat vodosnabdijevanja sela Duške	82.166,77	1.500,00	1.500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
30	Glavni projekat vodosnabdijevanja naselja Mojanović, kod kružnog toka, opština u okviru Glavnog grada - Golubovci	8.980,66	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
31	Glavni projekat vodosnabdijevanja naselja Njegovuđe, opština Žabljak	40.047,25	700,00	700,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
32	Glavni projekat fekalne kanalizacije za ul. Vasa Bračanova - II faza u naselju Murtovina, Podgorica	68.517,61	1.000,00	1.000,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
33	Glavni projekat vodovoda u dijelu saobraćajnice koja se priključuje na Ulicu Nikca od Rovina u Podgorici	11.801,77	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
34	Glavni projekat izmještanja vodovodnih i kanizacionih instalacija sa UP12 i UP13 u zahvatu DUP-a „Konik-Stari Aerodrom“ izmjene i dopune u Podgorici.	10.132,48	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
35	Glavni projekat fekalne kanalizacije u sporednoj ulici na KP 4114 i KP4126/1 KO Podgorica III u Ulici Kralja Nikole	1.435,01	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
36	Glavni projekat vodosnabdijevanja naselja Berislavci, opština u okviru Glavnog grada - Golubovci	202.093,26	1.500,00	1.500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica

37	Glavni projekat vodosnadbijevanja sela Koći u Kučima	206.632,80	1.500,00	1.500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
38	Glavni projekat rekonstrukcije postojeće vodovodne mreže u naselju Kokoti, u Podgorici	93.094,74	1.000,00	1.000,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
39	Glavni projekat vodosnadbijevanja dijela naselja Doljani- faza I, Podgorica	63.942,33	1.000,00	1.000,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
40	Glavni projekat fekalne kanalizacije za bočni krak Dunavske ulice u naselju Zlatica, Podgorica	15.669,37	700,00	700,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
41	Glavni projekat fekalne kanalizacije iza katoličke crkve u Zagrebačkoj ulici u zahvatu DUP-a „Konik-sanacioni plan“ u Podgorici	8.942,33	700,00	700,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
42	Glavni projekat fekalne kanalizacije DN200 u dijelu ul.Luke Boljevića u zahvatu DUP-a,„Pobreže“ u Podgorici	18.457,14	700,00	700,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
43	Glavni projekat atmosferske kanalizacije u ulicama Miodraga Bulatovića, Vojislava Grujića, Hajduk Veljka, Dositeja Obradovića i Kragujevačkoj u zahvatu DUP-a „Konik-Stari aerodrom“, u Podgorici	66.587,41	800,00	800,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
44	Glavni projekat vodovoda za naselje Vrtoč Polje, opština Šavnik	314.212,36	2.000,00	2.000,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
45	Glavni projekat rekonstrukcije sekundarne mreže za sela Barutana, Goljemadi i Sinjac u Lješanskoj nahiji	248.428,64	1.500,00	1.500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
	UKUPNO	4.649.884,81	39.700,00	39.700,00	

7. PREGLED FINANSIJSKIH POKAZATELJA

7.1. Izvori finansiranja

“Vodovod i kanalizacija” d.o.o. Podgorica, u cjelosti formira prihod realizacijom proizvoda i usluga iz domena svoje djelatnosti (samofinansiranjem).

7.2. Prihodi

Shodno važećim zakonskim propisima, ukupan prihod se formira na bazi fakturisane realizacije tekućeg perioda (poslovni prihodi) i vanrednih prihoda (bez PDV-a). Poslovni prihod na nivou Društva za 2018. godinu iznosi 13.281.503,08 €, vanredni prihod i prihodi od finansiranja 610.441,52 €, što znači da je ukupan prihod 13.891.944,60 €.

Slijedi prikaz ukupnog prihoda po vrsti izvršenih usluga (bez PDV-a), kao i njihovim procentualnim učešćem u ukupnom prihodu.

Tabela br.14: Prihodi

R.b.	Elementi	Ostvareno u 2018	% učešća
A	Poslovni prihod	13.281.503,08	95,61
1	Po osnovu prodaje vode i odvođenja otpadnih voda	10.154.906,71	73,10
2	Prihod od aktiviranja učinaka i robe	843.696,26	6,07
2	Po osnovu radova i usluga	1.772.908,74	12,76
3	Ostali poslovni prihodi	509.991,37	3,67
B	Prihodi od finansiranja i vanredni prihodi	610.441,52	4,39
	UKUPAN PRIHOD (A+B)	13.891.944,60	100,00

Najznačajniju stavku svakako predstavljaju poslovni prihodi, koji čine 95,61% ukupnih prihoda, dok prihodi od finansiranja i vanredni prihodi čine 4,39%.

Ako se posmatraju poslovni prihodi pojedinačno, najveći udio čine prihodi od osnovne djelatnosti i iznose 10.154.906,71 € odnosno 73,10%, zatim slijede prihodi po osnovu radova i usluga sa učešćem od 12,76%, prihodi od aktiviranja učinaka i robe 6,07% i ostali poslovni prihodi sa učešćem od 3,67%.

7.3. Rashodi

Ukupni rashodi Društva za period januar - decembar 2018. godine, iznose 13.646.372,21 €.

Slijedi prikaz rashoda ostvarenih u izvještajnom periodu (bez PDV-a), prema vrsti troškova:

Tabela br.15: Rashodi

R.b.	Naziv konta	Ostvareno u 2018	% učešća
A	POSLOVNI RASHODI	11.376.690,39	83,37
I	Troškovi materijala i energije	2.591.472,58	18,99
1	Troškovi materijala	1.207.607,68	
2	Troškovi električne energije i goriva	1.383.864,90	
	Troškovi električne energije	1.198.864,51	
	Troškovi goriva	185.000,39	
II	Troškovi zarada i naknada	6.274.176,84	45,98
1	Troškovi neto zarada	3.465.369,36	
2	Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	2.453.020,91	
3	Troškovi naknada	82.288,43	
4	Troškovi ostalih ličnih primanja	273.498,14	
III	Troškovi usluga	940.966,48	6,90
1	Troškovi usluga tekućeg investicionog održavanja	260.403,12	
2	Troškovi transporta i PTT usluga	44.929,04	
3	Troškovi naknada za zahvaćenu i ispuštenu vodu	431.194,94	
4	Troškovi ostalih usluga	204.439,38	
IV	Troškovi amortizacije	1.178.183,60	8,63
V	Nematerijalni troškovi	391.890,89	2,87
B	RASHODI FINANSIRANJA I VANREDNI RASHODI	2.269.681,82	16,63
I	Rashodi finansiranja	185.425,04	1,36
II	Vanredni rashodi	2.084.256,78	15,27
1	Rashodi iz ranijih godina	1.599.179,72	
2	Manjkovi materijala	15.520,27	
3	Rashodi utuženja fizičkih i pravnih lica	393.949,32	
4	Ostali vanredni rashodi	75.607,47	
C	TROŠKOVI POSLOVANJA (A+B)	13.646.372,21	100,00

Analizirajući ukupnu strukturu rashoda, može se vidjeti da najveće učeće otpada na poslovne rashode 83,37%, dok se 16,63% odnosi na rashode finansiranja i vanredne rashode.

7.4 Finansijski rezultat

Za period januar - decembar 2018. godine, Društvo je ostvarilo ukupan prihod u iznosu od 13.891.944,60 €, dok ukupni rashodi u istom periodu, iznose 13.646.372,21 €. Nakon pokrivanja ukupnih rashoda, ostvaren je višak prihoda nad rashodima tj. neto dobit koja iznosi 35.750,39 €.

U tabelarnom pregledu, dat je Bilans uspjeha i raspored rezultata poslovanja, upoređen sa planom, kao i sa ostvarenjem za prethodnu godinu.

Tabela br.16: Finansijski rezultat

R.b.	Elementi	Ostvareno u	Plan za 2018	Ostvareno u	Index	
		2017	godinu	2018	3/1	3/2
		3	2	3		
A	Poslovni prihod	13.461.149,18	12.810.462,18	13.281.503,08	98,67	103,68
1	Po osnovu prodaje vode i odvođenja otpadnih voda	10.175.775,86	11.110.462,18	10.154.906,71	99,79	91,40
2	Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	-	-	843.696,26	-	-
3	Po osnovu radova i usluga	2.783.699,77	1.300.000,00	1.772.908,74	63,69	136,38
4	Ostali poslovni prihodi	501.673,55	400.000,00	509.991,37	101,66	127,50
B	Prihod od finansiranja i vanredni prihod	685.594,81	450.000,00	610.441,52	89,04	135,65
I	UKUPAN PRIHOD (A+B)	14.146.743,99	13.260.462,18	13.891.944,60	98,20	104,76
A	Poslovni rashod	11.342.365,22	11.094.000,00	11.376.690,39	100,30	102,55
1	Materijalni troškovi i energija	2.470.045,30	2.664.000,00	2.591.472,58	104,92	97,28
2	Troškovi zarada i naknada	6.109.882,16	5.800.000,00	6.274.176,84	102,69	108,18
3	Troškovi usluga	1.085.660,49	1.000.000,00	940.966,48	86,67	94,10
4	Troškovi amortizacije	1.206.996,85	1.150.000,00	1.178.183,60	97,61	102,45
5	Nematerijalni troškovi	469.780,42	480.000,00	391.890,89	83,42	81,64
B	Rashodi od finansiranja i vanredni rashodi	2.678.837,88	1.950.000,00	2.269.681,82	84,73	116,39
II	UKUPAN RASHOD (A+B)	14.021.203,10	13.044.000,00	13.646.372,21	97,33	104,62
III	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA (I-II)	125.540,89	216.462,18	245.572,39	195,61	113,45
IV	TEKUĆ POREZ NA DOBIT	76.748,00		209.822,00		
III	NETO DOBITAK (III - IV)	48.792,89		35.750,39		

Ostvareni poslovni prihodi su manji u odnosu na 2017. godinu za 1,33%. Posmatrano pojedinačno, prihodi ostvareni od prodaje vode i odvođenja otpadnih voda su na nivou prošlogodišnjih, dok neznatno povećanje prihoda u odnosu na 2017. godinu imamo kod ostalih poslovnih prihoda za 1,66%, dok su prihodi po osnovu radova i usluga manji za 36,31%. Razlog je što se prethodnih godina prihod od internih situacija nalazio u okviru ove grupe prihoda, a od 2018. godine knjiži se na konto 621000 – prihodi od aktiviranja učinaka i robe, što se može vidjeti iz prethodne tabele. Što se tiče prihoda od finansiranja i vanrednih prihoda, isti su se smanjili za 10,96% u odnosu na 2017. godinu.

Analizirajući poslovne rashode možemo konstatovati:

- Troškovi materijala i električne energije su veći za 4,92% u odnosu na prethodnu godinu, zbog svih realizovanih aktivnosti u izvještajnoj godini.
- Troškovi zarada i naknada veći su u odnosu na prethodnu godinu za 2,69%.
- Troškovi amortizacije su manji za 2,39 % u odnosu na prošlu godinu iz razloga što je dio sredstava prošle godine amortizovan, pa i ako je u upotrebi za isti se ne obračunava amortizacija
- U cilju racionalizacije troškova imamo za posledicu smanjenje troškova usluga za 13,33% i nematerijalnih troškova za 16,58% u odnosu na prethodnu godinu.

7.5 Naplata potraživanja

- a) Po osnovu vode i usluga kanalizacije po kategorijama potrošača (privreda i domaćinstva)

Tabela br.17: Naplata potraživanja

r.br	Opis-Osnov	Pravna lica	Domaćinstva		Ukupno
			Stambene zgrade	Individualni objekti	
1	Fakturisano u periodu 01.01.2018-31.12.2018.	4.609.719,73	3.220.536,24	2.903.967,43	10.734.223,40
2	Naplaćeno u periodu 01.01.2018-31.12.2018.	3.348.472,16	2.837.807,64	2.628.839,83	8.815.119,63
3	Procenat naplate (2:1)	72,64	88,12	90,53	82,12
4	Stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2018.	2.163.521,73	2.663.918,62	2.495.674,39	7.323.114,74

- b) Opština Danilovgrad
 nenaplaćena potraživanja iz ranijeg perioda..... 275.424,93 €
 fakturisano u 2018. godini 126.992,46 €
 naplaćeno u 2018. godini 192.772,11 €
 nenaplaćeno na dan 31.12.2018. godine..... 209.645,28 €
- c) Hidranti i cistijerne
 nenaplaćena potraživanja iz ranijeg perioda..... 87,36 €
 fakturisano u 2018. godini 4.534,32 €
 naplaćeno u 2018. godini 4.178,88 €
 nenaplaćeno na dan 31.12.2018. godine..... 442,80 €
- d) Po osnovu potraživanja za usluge
 naplaćeno u 2018. godine 1.866.959,17 €
 nenaplaćeno na dan 31.12.2018. godine 462.461,98 €

Ukupno **naplaćena potraživanja** na dan 31.12.2018. godine (po gore navedenim osnovama) iznose **10.879.029,79 €**.

U 2018. godini, po osnovu usluga vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda, naplaćeno je ukupno **9.012.070,62 €**, posmatrano za sve kategorije potrošača, Opštinu Danilovgrad i hidrante i cistijerne, odnosno 82,94% od fakturisanе vrijednosti. Ovdje treba posebno napomenuti da u ovoj godini imamo veliki broj zaključenih ugovora o otplati duga za utrošenu vodu i usluge odvođenja otpadnih voda na duži period, tj. 954 ugovora na iznos od 651.248,36 €, što čini 6 % od ukupne fakturisanе vrijednosti.

Od **kategorije pravnih lica** (privreda i ustanove) naplaćeno je 3.348.472,16 €, što je 72,64 % fakturisane vrijednosti.

Od **kategorije domaćinstva (ukupno stambeni i privatni sektor)**, naplaćeno je 5.466.647,47 €, što je 89,26 % fakturisane vrijednosti. Posmatrano pojedinačno, od **stambenog sektora** naplaćeno je 2.837.807,64€ što je 88,12 % fakturisane vrijednosti, dok je u **privatnom sektoru** u 2018. godini naplaćeno 2.628.839,83 € što je 90,53 % fakturisane vrijednosti.

Ukupno **nenaplaćena potraživanja** na dan 31.12.2018. godine (po gore navedenim osnovama) iznose **7.995.664,80 €**.

Stanje ukupnih obaveza na dan 31.12.2018. godine iznosi 5.239.305,59 €, čija je struktura sledeća:

- obaveze prema dobavljačima.....1.496.694,88 €
- obaveza za korišćenje i zaštitu vode od zagađivanja 54.013,70 €
- dugoročni kredit od IRF.....3.255.871,08 €
- obaveze za kamate po dugoročnom kreditu..... 432.725,93 €

7.6. Cijena vode

Cijene vode i odvođenja otpadnih voda prikazane su u tabeli koja slijedi:

Tabela br.18: Cijene vode i kanalizacije

R.b.	Kategorija potrošača	Cijena vode €/m ³	Cijena kanalizacije €/m ³
1.	Prva kategorija potrošača privredna društva, preduzetnici i svi potrošači koji nijesu obuhvaćeni drugom kategorijom	1,330	0,665
2.	Druga "A" kategorija potrošača ustanove i organizacije kao što su: predškolske, školske, kulturno-prosvjetne i socijalno-zdravstvene ustanove, objekti Vojske Crne Gore	1,146	0,573
3.	Druga "B" kategorija potrošača-domaćinstva (kolektivno i individualno stanovanje) za zalivanje zelenih površina, rada fontana, javnih česama i sportskih objekata	0,405	0,202

Poslednji put su cijene povećane 2011. godine, i to samo za kategoriju – domaćinstva, dok su za kategoriju – zelenilo i sportski objekti iste smanjene, a za privredu i ustanove nijesu mijenjane.

Evidentno je da je došlo do znatnog rasta pojedinih troškova poslovanja ovog Društva, uslovljenog značajnim investicijama u periodu od 2011. godine pa do danas, koje iznose oko 26 miliona €. Utvrđivanju novih cijena pristupiće se nakon donošenja Metodologije o utvrđivanju cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti od strane Regulatorne agencije za energetiku.

8. OCJENA STANJA I PREDLOG MJERA

Osnovni cilj ovog Društva je kontinuiran razvoj koji je prvenstveno orjentisan na održivo upravljanje najvažnijeg prirodnog resursa – bezbjedne vode za ljudsku upotrebu. Primjena Sistema menadžmenta kvaliteta i Sistema menadžmenta bezbjednosti hrane, potvrđena je sertifikatima ISO 9001:2015 I ISO 22000:2005, koje smo dobili među prvima u Crnoj Gori.

Društvo u kontinuitetu radi na širenju vodovodne mreže, sa ciljem povećanja pokrivenosti istom i priključenja što većeg broja područja na organizovani sistem vodosnabdijevanja, a osim toga prioritet je svakako i obezbjeđenje sigurnosti vodosnabdijevanja. Posebno treba istaći i sva ulaganja na području seoskih vodovoda, pored svih problema koji su isticani u vezi ove problematike. Samim preuzimanjem se ovo Društvo finansijski opteretilo i na ime otplate njihovog dosadašnjeg duga za električnu energiju, kao i na ime svih budućih troškova električne energije i troškova održavanja, dok cijena vode za ove vodovode na pokriva cijenu koštanja iste.

Značajna finansijska sredstva su uložena u izgradnju sekundarne kolektorske mreže fekalne kanalizacije na području Glavnog grada Podgorice gdje postoje primarni kolektori, sa ciljem širenja kanalizacione mreže i njene potpune valorizacije priključenjem krajnjih korisnika. U 2018. godini je realizovano 867.759,71 € vezano za izgradnju kanalizacione mreže u dužini od 8 km, a planirano je da se u narednoj godini nastavi sa ovim aktivnostima.

DOO "ViK" Podgorica je 2018. godinu završilo sa pozitivnim finansijskim rezultatom, u iznosu od 35.750,39 €. Ostvareni neto rezultat je manji u odnosu na prethodne godine.

Ovu godinu karakteriše sledeće:

- Tokom 2018. godine, sa svih vodoizvorišta u kontinuitetu je obezbijeđena **kvalitetna voda za piće**.
- **Potisnuta voda** - U izvještajnom periodu je potisnuto sa svih vodoizvorišta 35.887.167 m³ vode, što je za 0,67% manje u odnosu na prethodnu godinu i 1,68% manje u odnosu na plan. Ovakav potisak između ostalog uslovalo je i sušno ljeto.
- **Fakturisana voda** - U toku 2018. godine ukupno je fakturisano 18.325.607 m³, što je 1,43% manje u odnosu na 2017. godinu i 3,45% manje od planiranih količina za 2018. godinu;
- **Gubici vode**. Na osnovu podataka o potisnutoj i fakturisanjoj količini vode za izvještajnu godinu, utvrđeno je da gubici iznose 17.561.560 m³ ili 48,94%, što je na nivou planiranih Programom rada (48%);

- **Realizacija važnih investicija.** U 2018. godini preduzete su značajne aktivnosti na teritoriji opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci. Najveće aktivnosti izvođene su u selu Bijelo Polje, naselju Mahala (u okviru rekonstrukcije postojećih cjevovoda na obilaznici) i na dijelu saobraćajnice Golubovci – Mataguži.

Na području Opštine Tuzi izvođeni su radovi na rekonstrukciji stare i izgradnji nove vodovodne mreže. Najveće investicije izvodile su se u naseljima Karabuško polje i Šipčanik i duž putnog pravca Mataguži – Tuzi, kao i u selu Koći.

U toku 2018. godine nastavilo se sa izgradnjom sekundarne kanalizacione mreže u dužini od oko 8 km. Fekalna kanalizacija izvođena je u naseljima Zlatica, Zagorič, Konik, Vrela ribnička, Gornja Gorica i Momišići.

Osim gore pomenutih sve investicije su navedene u poglavlju 6. Izvještaja.

- **Naplata potraživanja** - Ukupni procenat naplate za 2018. godinu, za sve kategorije potrošača uključujući i Danilovgrad i hidrante i cistijerne, iznosi 82,94 %. Ovdje treba posebno napomenuti da u ovoj godini imamo veliki broj zaključenih ugovora o otplati duga za utrošenu vodu i usluge odvođenja otpadnih voda na duži period, tj. 954 ugovora na iznos od 651.248,36 €, što čini 6% od ukupne fakturisane vrijednosti.
- **Odnos sa potrošačima** – Ukupan broj prigovora od strane korisnika naših usluga u 2018. godini iznosio je 3.575. Na iste je odgovoreno u zakonski utvrđenom roku.
- **Ukidanje ili evidentiranje potrošača koji bespravno koriste vodu.** Vezano za podnošenje krivičnih prijava protiv lica koja su se samovoljno priključivala na vodovodnu mrežu, čija djela su kvalifikovana kao krivična djela krađe, samovlašća, oštećenja javne stvari i ugrožavanje zdravlja neispitanim priključcima, ostvarena je saradnja sa Upravom policije, Državnim tužilaštvom i Osnovnim sudom u Podgorici, u cilju dopunjavanja činjenica, sprovođenja, gonjenja i kažnjavanja;
- **Obezbjeđenje vodoizvorišta fizičkom zaštitom.** Objekti na Marezi, Zagoriču, Ćemovskom polju, rezervoar Ljubović i Upravna zgrada je pod 24 časovnim nadgledanjem uz obaveznu kontrolu ulazaka u zaštitne zone. Održavanje okolne vegetacije svih zaštitnih zona je permanentno, kako bi se izbjegle štete i opasnosti od ugrožavanja istih (požar, zagađenje i dr);
- **Ažuriranje baze podataka potrošača.** Revidencijama terena Društvo je ažuriralo postojeću bazu podataka potrošača i ista je proširena.

Aktivnosti koje se odnose na rješavanje **problema odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda**, detaljnije su obrađene u predmetnom Izvještaju.

Predlog mjera

Na bazi sagledanog postojećeg stanja i problema u funkcionisanju sistema, što je iskazano ovim Izvještajem, Društvo je jasno definisalo polja na kojima u narednom periodu može djelovati i istrajavati u namjeri eliminisanja postojećih problema.

1. Vodoizvorišta

Radi potpune pouzdanosti i kontinuiteta u snabdijevanju građana kvalitetnom vodom za piće, neophodno je uraditi sljedeće:

- Izrada studije vodosnabdijevanja Glavnog grada za period 2019-2039. godina;
- Izrada Glavnog projekta i Studija uticaja centralnog rezervoara od 20.000 m³ na životnu sredinu;
- Izrada fizibiliti studije za izgradnju fabrike za flaširanje vode na izvorištu Ljeskovac;
- Saradnja sa nadležnim institucijama Glavnog grada u cilju zaštite neposredne okoline u blizini vodoizvorišta Ćemovsko polje, radi očuvanja vodoizvorišta i sprečavanje zagađenja podzemnih voda;
- I u narednom periodu posebna pažnja će se usmjeriti na izbor režima rada pumpnih agregata, kao i potrošnju električne energije vodeći računa da se održi određeni nivo usluge, u svakom trenutku, kod krajnjih potrošača. Direktni uticaj na rad crpnih stanica i rad pumpnih agregata, sa aspekta smanjenja potrošnje, kao osnovnog parametra u sistemu može da ima smanjenje gubitaka na mreži i racionalna potrošnja vode na cijeloj teritoriji Glavnog grada sa posebnim akcentom na naselja (Zeta, Tuzi, Donja Gorica, Dahna i dr.).

2. Vodovodna mreža

- Redovan obilazak i kontrola šahti, sa popravkom armatura u istim);
- Rekonstrukcija i zamjena vodovodne mreže na području Glavnog grada;
- Izgradnja vodovodne mreže na području opštine u okviru Glavnog grada- Golubovci – naselje Berislavci;
- Smanjenje pritiska u djelovima grada Donja Gorica, Farmaci, Kokoti, Grbavci, Lekići, Dajbabe, područje Zete i Dinoše (u zimskom periodu) gdje su registrovani brojni kvarovi (pucanje cijevi zbog visokog pritiska);
- Rekonstrukcija starih azbestno cementnih cjevovoda u djelovima grada gdje su evidentirani najčešći kvarovi;
- Ažuriranje postojećih i identifikacija i položajno snimanje novih cjevovoda i njihova katastarska evidencija, sa ciljem smanjenja gubitaka na mreži i za potrebe PUP-a.

3. Izradom dijela projektne dokumentacije, kao i usvajanjem strateških i prostorno planskih dokumenata, stvoreni su preduslovi za početak realizacije sledećih projekata neophodnih za dalji razvoj Glavnog grada Podgorice:

- **Projekat izgradnje Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda sa pripadajućom kolektorskom mrežom**

Projekat izgradnje Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda sa pripadajućom kolektorskom mrežom predstavlja primarni projekat sa aspekta održivog razvoja Glavnog grada Podgorice.

„Vodovod i kanalizacija“ d.o.o zajedno sa Glavnim gradom, Ministarstvom održivog razvoja i turizma i Ministarstvom finansija intezivno su radili na obezbeđivanju finansijskih sredstava za realizaciju ovog značajnog Projekta. Nacionalna investiciona komisija Vlade Crne Gore ovaj projekat je rangirala kao prioritetni državni projekat iz oblasti zaštite zivotne sredine, čime su stvoreni preduslovi za uspješno finansiranje.

Procijenjeni ukupni projektni troškovi („ukupni troškovi“) na kojima se zasniva ocjena Projekta iznose oko 50.350.000,00 €. Zbog velikih troškova koje nameću velike infrastrukturne potrebe, Projekat će se realizovati u nekoliko faza izgradnje kanizacione mreže i proširenja njenih kapaciteta.

Kompletan Projekat izgradnje Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda sa pripadajućom kolektorskom mrežom sastoji se iz tri faze.

Faza I dugoročnog poboljšanja sakupljanja i prečišćavanja komunalnih otpadnih voda i za grad Podgoricu predviđa sljedeće komponente:

1. Izgradnju Sistema za prečišćavanje otpadnih voda:
 - Novo mehaničko-biološko Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda PPOV sa uklanjanjem nutrijenta 187.600 ES (ekvivalenta stanovnika) u 2030, 235.200 ES (ekvivalenta stanovnika) u 2040. Godini,
 - Postrojenje za tretman kanizacionog mulja (PTKM) sa digestiranjem u cilju dobijanja električne energije i tople vode,
 - Postrojenje za spaljivanje ostatka kanizacionog mulja PSKM (uključujući spaljivanje svih organskih ostataka).

2. Proširenje kanalizacione mreže:

- Odvodni/primarni kolektori
- Most preko rijeke Morače (prenosni kolektor, dopremanje otpadnih voda i pješaci) – most drži prenosne kolektore, glavni vod za vodosnabdijevanje, a u isto vrijeme će biti pješački most koji će povezivati dva dijela grada;
- Proširenje sekundarne mreže (oko 12.500 m) i povezivanje (oko 9.000 stanovnika) – kao prva faza planiranog povećanja broja potrošača povezanih na kanalizacionu mrežu.

3. Konsultantske usluge

- Konsultantske usluge za pripremu Glavnog projekta, tenderske dokumentacije i građevinskog nadzora
- Konsultantske usluge za vidljivost i komunikaciju.

Faza II se sastoji od dvije nezavisne podfaze.

Prva pod-faza odnosi se na proširenje postojeće sekundarne mreže u centralnom dijelu Podgorice, kao i u perifernim područjima sjeverno, istočno i južno od trenutnog kanalizacionog sliva.

Druga pod-faza obuhvata izgradnju kanalizacionog sistema na desnoj obali rijeke Morače na području Donje Gorice i dijelu Donjih Kokota. Ukupna dužina planiranih glavnih kolektora u okviru ove pod-faze je 12,3 km, sa prečnicima koji se kreću od DN 300 do DN 800.

Faza III - Ovom fazom trebalo bi da se dovrši proces razvoja kanalizacionog sistema Podgorice i ona je podijeljena na dvije pod-faze. Prva pod-faza sastoji se od razvoja kanalizacionog sistema u zapadnim i sjeverozapadnim djelovima grada. Ukupna dužina planiranih glavnih kolektora u okviru ove pod-faze iznosi 14,8 km, prečnika od DN 300 do DN 800.

Druga pod-faza odnosi se na proširenje sekundarne mreže u jugoistočnom i istočnom dijelu grada. Planirana proširenja trebalo bi da prate urbanistički razvoj u području Podgorice, odnosno duž lijeve strane magistralnog puta Podgorica - Bar.

Ovim će se kompletirati sistem fekalne kanalizacije na cijelom gradskom području.

- **Nastavak izgradnje sekundarne kolektorske mreže fekalne kanalizacije na području Glavnog grada Podgorice.** Planirano je da se u 2019. godini nastavi izgradnja sekundarne kanalizacione mreže;
- **Ažuriranje i dopuna katastra atmosferske kanalizacije uz utvrđivanje funkcionalnog stanja kolektora** (snimanje kamerom);
- 4. **Smanjenje administrativnih gubitaka** (poboljšano očitavanje);
- 5. **Identifikovanje (položajno odredjivanje) svih potrošača** – mjernih instrumenata, sa svrhom ažuriranja baze podataka i analitičke obrade samih podataka;
- 6. **Poboljšano očitavanje i mjerenje potrošnje.** U kontinuitetu se radi na uklanjanju subjektivnih slabosti, što znači da će se posebno voditi računa o redovnom očitavanju i mjerenju potrošnje.
- 7. **Ukidanje ili evidentiranje potrošača koji bespravno koriste vodu;**
- 8. Podnošenje **krivičnih prijava** protiv fizičkih i pravnih lica zbog krađe vode i nedozvoljenog priključenja na vodovodnu mrežu.
- 9. Preduzeti aktivnosti s ciljem **povećanja nivoa naplate**, kao što su: medijsko obraćanje korisnicima putem apela i upozorenja; permanentnim upućivanjem opomena pred utuženje; konstantnim isključenjima sa vodovodne mreže korisnika koji svoje obaveze ne izmiruju prema Društvu i prinudnu naplatu- izvršenja kao krajnjoj mjeri u naplati potraživanja.
- 10. **Odnosi sa javnošću** – treba uključiti javnost u sve aspekte vodosnabdijevanja kako bi ih upoznali sa predstojećim promjenama u ovoj oblasti. Efikasan program odnosa sa javnošću je sredstvo kojim Društvo može da obezbijedi snažnu podršku javnosti.

Izvršni direktor

Filip Makrid, dipl. ing. građ

"VODOVOD I KANALIZACIJA" d.o.o.

PODGORICA

Br. 7186

Podgorica 29.03.2019. godine

Na osnovu člana 32 Statuta Vodovod i kanalizacija« d oo, Podgorica Odbor direktora Vodovod i kanalizacija doo Podgorica, na sjednici održanoj dana 29.03.2019 godine, donio je

ODLUKU

USVAJA SE Izveštaj o radu "Vodovodi kanalizacija" d.o.o Podgorica za 2018.godinu.

Izveštaj iz stava 1 je sastavni dio ove Odluke.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSJEDNIK
ODBORA DIREKTORA,
Prof.dr. Petar Živković

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU
„VODOVOD I KANALIZACIJA“
PODGORICA
Broj: 7187
Podgorica, 29.03.2019. godine

Na osnovu člana 18 i 32 Statuta „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Podgorica, Odbor direktora „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Podgorica, na sjednici održanoj dana 29.03.2018. godine, donio je

ODLUKU

Predlaže se da se dobit koju je Društvo sa ograničenom odgovornošću „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica, ostvarilo u 2018. godini, u iznosu od **35.750,39 eura**, usmjeri na rekonstrukciju hidrotehničke infrastrukture.

OBRAZLOŽENJE

Osnov za donošenja Odluke kojom se predlaže raspodjela dobiti Društva sadržan je u članu 18 i 32 Statuta „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Podgorica (koji je donijet 24.07.2013. godine, na koji je Skupština Glavnog grada dala saglasnost, Odlukom br. 01-030/13-868 od 31.08.2013. godine, a koji izmijenjen i dopunjen Odlukom Odbora direktora Društva od 22.07.2014. godine, na koji je Skupština Glavnog grada dala saglasnost Odlukom od 07.11.2014. godine).

Članom 18. je utvrđeno da Osnivač donosi Odluku o raspodjeli dobiti, a članom 32. je utvrđeno da Odbor direktora predlaže Osnivaču raspodjelu dobiti.

Odbor direktora je razmatrajući način raspodjele dobiti uzeo kao polaznu osnovu Program rada Društva za 2019. godinu, gdje je predviđeno da ovo Društvo iz sopstvenih sredstava finansira rekonstrukciju postojeće vodovodne mreže i zamjenu dotrajalih azbestno cementnih cjevovoda.

PREDSJEDNIK
ODBORA DIREKTORA
Prof. Dr Petar Živković